

DEBRECZENI UJSÁG

MEGJEJENÉSI ADATOK
FÉRENC JÓZSEF-UT 14. SZÁM.
TEL. 21-96. ÉJJELE 10-TÓL 12-IG.

HAJDUFÖLD

MEGJEJENÉSI ADATOK
HÉTENTE 2 F. 10 FILLÉR.
HATVONTKÉPES

(TRIANON 22.) 10 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

LXVI. ÉVFOLYAM, 23. SZÁM

Képes riport a rejtélyes kettőséletű Kerékgyártó Lászlóról és a rablógyilkosság színhelyéről Közelesen számolni lehet Ausztrália és Holland-India védelmének összeomlásával

Heves harcok közben egyre jobban közelednek a japánok Szingapur felé — Burmából menekül a lakosság — Roosevelt beszédének visszhangja — Ismét két hajót süllyesztettek el a németek Amerika partjai előtt — Leningrád előtt 58 kiserőd pusztult el — A Krim déli partján megsemmisült egy partraszállt szovjet harccsoport — Brazília megszakította kapcsolatait a tengellyel

Turkesztánba akarta áttelepíteni a magyarokat a Szovjet

Berlin, január 28. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: Többnapos harcokban visszavertük és kisebb töredékek kivételével megsemmisítettünk egy ellenséges harccsoportot, amely a Krim-félsziget déli partján partraszállott.

A keleti arcvonal sok pontján a német csapatok sikeres helyi jellemző támadást intéztek. Páncélos-

kat, lövegeket és egyéb hadianyagot zsákmányoltak, illetve semmisítették meg.

Leningrád előtt a fegyveres SS-alakulatok rohamesetei 58 ellenséges kiserődöt és fedezéket pusztítottak el.

A légi haderő hatatosan támadta a Szovjet menetelő csapatait, hadtáposzlopait, vasúti szerelvényeit és repülőgéptámaszpontjait.

Kirenaikában tovább üldözik az angolokat

Eszak-Afrikában kölcsönös feladást folytat. Német harcrepülőök az angolok északkirenaikai csapatátörrel és járműveit bombázták.

Német harcrepülőök nappali és éjszakai támadásokat intéztek Maltaszigetnek kikötői, építményei ellen. Nehéz és legnehezebbmértetű bombatámadásokkal főleg az állami helyőrségben vittek véghez pusztítást.

A lent százasos és Lippe-Weissenfeld herceg főhadnagy vezetése alatt álló éjszakai vadászraj a január 27-ére virradó éjszaka századik ellenfelét lökte le a Németország ellen irányuló brit bombatámadás elhárítása során. (MTI)

Róma, január 28. (Stefani) Az olasz főhadiszállás 605. közleménye:

Német és olasz csapatok bevonultak Msusba

Kairo, január 28. (MTI) Az OFI jelenti: A hivatalos közlemény szerint a német és olasz csapatok bevonultak Msusba.

Berlin, január 28. (MTI) A Német TI katonai helyről vett értesülés szerint a német légierők január 27-én különösen hatásonban támogatták a német afrikai hadtest támadó hadműveletét. A német repülőgép-

A kirenaikai arcvonalon a keddi nap folyamán a tengely gépesített és páncélos hadosztályai folytatták a harcot a légierő bombái és géppuskatüze alatt visszavonuló ellenséges csapatokkal. Az ellenségnek a csata során eddig szenvedett hadianyagvesztése 127 ágyú, 233 harcokos és páncélgépkocsi, 28 repülőgép (a légierő részéről elpusztított gépeken kívül) és 563 tehergépkocsi.

Német repülőgépek Maltától délkeletre megtámadták egy angol hajókaravánt és eltaláltak egy 8000 tonnás gőzöst, továbbá egy torpedórombolót, La Valletta kikötőjét és a sziget repülőterét is közepes- és nagymértetű bombák ismételt találatával érték. (MTI)

pek a sivatagban egymást követő harcbevetésekben bombázták az ellenséget. Nagyszámú gépjárművet gyújtottak fel, vagy pusztítottak el. Az ellenséges sátorokra ledobott bombák is nagy károkat okoztak. A britek harcú repülőik támogatásával során véres veszteségeket szenvedtek.

„Az angol világbirodalom sirásója beszélt”

Berlin, január 28. Illetékes német helyről közlik: Churchill alsóházi beszédét német politikai körökben általában és különösen a Wilhelmstrassen a következő mondattal jellemzik: „Az angol világbirodalom sirásója beszélt”, vagy pedig „egy politikai csőd felszámoló jelentése”. Egyébként részletekbe menve, a Wilhelmstrassen megjegyzi, hogy Dünkirchen óta az angol alsóházban még nem hallottak olyan mi-

niszterelnöki beszédet, mint a tegnapi, és ez minden bizonytalanságot olyan hangulattal vált. Dünkirchen után Churchill mindenesetre még elfogadhatónak tudta tenni az angol világbirodalom hatalmas vereségét és hallatlan tekintélyvesztését azáltal, hogy különböző kifogásokat és bizonyítékokat hozott fel, most azonban politikájának csődje előtt áll. A legutóbbi másfél év alatt tényleg semmi nem történt, amiért nem

ő maga személyesen volna felelős. Egyébként illetékes német helyen behatóan vizsgálják Churchill kijelentéseit, mivel az egyes megállapításokból kitűnik, hogy milyen végleges veszedelemben torog az angol világbirodalom. Churchillnek, jegyzik meg itteni körökben, alapjában véve nem maradt egyéb hátra, mint az, hogy nyílt vallomással kivége az ellenzék és népe kezéből az érveket. Epen azért mindent beismer, magára vállal minden felelősséget és óvva intve és fenyegetőzve felteszi a hivatali kérdést. Churchill, mint rakmerek szerencsétlenség eljárat-

ta szerepet és kénytelen volt a parlia mentnek s az angol népek kiméletlenül a szemébe mondani és vele megértetni, hogy amennyiben győzelemről még egyáltalában szó lehet, azt csak a legvégső kockázat útján érheti el. Végül megállapítják német politikai körökben, hogy a Churchill által kért bizalmi szavazat semmivel sem fogja befolyásolni a német véderőt és hogy a birodalom sirásójának halotti éreke csak még annál inkább bizáitani fogja, hogy a közdelem utolsó döntő menetében a már megindított birodalomnak a legyelemelőlést megadja.

A Daily Mail kormányalakítást követel

Amsterdam, január 28. (Német TI) Mint a brit hírszolgálat az angol alsóház keddi ülésével kapcsolatban jelenti, a „News Chronicle” nyomtatékosan utal a csendestengeri tünies megalakításának tervére. A tüniesben Anglia, Ausztrália, Új-Zéland és Holland-Kelet-India képviseltetné magát.

A Daily Mail kitart a kormányátalakításának szükségességé mellett. Aztal, hogy Churchill vállalja a felelősséget minden döntésért, — mondja a lap — ellentétbe kerül az együttes felelősség elvével. Ha nem akarunk sok új csapatot átadni, — nem számítva azokat, amelyekre Churchill célozott és amelyek most alkapálhatatlannak a háborús kor-

mányt teljesen át kell tekinteni — mondja a lap. (MTI)

Amsterdam, január 28. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a munkáspárt szerdán nagy többséggel elhatározta hogy a kért bizalmat megszavazza Churchillnek.

Róma, január 28. (MTI) Stefani jelenti: Churchill angol miniszterelnök keddi beszédének elhangzása után érdekes összehasonlítást tenni azok között a kijelentések között, amelyekre Churchill keddi beszédében és a libiai angol beszédben két hónappal ezelőtt a többek között ezeket mondotta: Ennek a csatának döntő jelentősége lesz a háború további fejlődése szempontjából.

Turkesztánba akarta áttelepíteni a magyarokat a szovjet

Ankara, január 28. (MTI) Moszkvából több külföldi újságíró érkezett a napokban Ankarába, akik hónapokot át Moszkvában tartózkodtak. Valamennyien hangoztatják, hogy a szovjet főváros lakosságának rendkívül súlyos a helyzete, de egyúttal felettébb figyelmet érdemlő leleplezéssel szolgálnak a szovjet kormányának még a háború kitörése előtt kidolgozott terveiről is. Ezek a tervek egy megszerzendő világforradalom, valamint a szovjetországi hadsereg egyidejű európai előnyomulása keretében elsősorban Európa általános bolsevizálásának módszereit alapították meg.

Moszkvában általános szöbeszéd tárgyai voltak a tervek egyéb részletei. Ezek közül mindeddig ismeretlen elgondolás és bizonyára fel-

tűnésteltő terv az volt, hogy győzelem esetére magyarányú nemzetáttelepítéseket szándékoztak végrehajtani. Azok a szovjet körök, amelyek még reménykednek a bolsevizmus győzelmében, ma is hangoztatják a tervek megvalósítását. A Kromi elhatározása szerint az áttelepítések végrehajtásának első szakában Finnország, Lengyelország és Magyarország lakosságának Ázsiába való áttelepítését tűzték ki célul. A lengyel népet tekintve véve az alkalmas klimatikus viszonyokat, az Uraltól keletre, a Kazak-Kirgiz szovjet köztársaság területére kívánták áttelepíteni a szovjet győzelem esetére. A finn és magyar nép közül az elsőt Kelet-Azsiába a Lna és Ingdirka folyók közötti területre, míg a magyarokat Turkesztánba telepítenék át.

Tokió: „Ausztrália és Holland-India védelme lassan összeomlik“

Tokió, január 28. (Német TI) Hóri tájékoztató hivatal szóvivője a sajtóértekezleten „papíron nagyszámú terveknek“ minősítette Angliának és az Egyesült Államoknak a Holland-Kelet-India támogatására irányuló tervadásait. **Ausztráliának és Holland-Indiának a szövetségesek részéről való védelme —** mondotta ezután, **— lassanként összeomlik,** mert a japánok tengeri és légi támadása következtében kellő segítség nem juthat el a Csendes-óceán délnyugati felébe.

A továbbiakban úgy vélekedett, egészen világos, hogy Angliának nem áll módjában támogatást nyújtania szövetségeinek, mert hiszen ő maga is bajban van a belső zavrok miatt. Az angol kormány — tett hozzá — éppen eléggé el van foglalva azzal, hogy futószalagon agyaljon ki magyarázatot vereségeire. Az Északamerikai Egyesült Államoknak — tette hozzá — ugyan csak nem áll módjukban bármitféle támogatást nyújtaniok. (MTI)

Sanghaj, január 28. (Német TI) A ranguni brit hadijelentés belsmeri, hogy az **angolok eltávoztak a moulméini repülőtérrel mintegy 180 kilométernyire délre fekvő Mergul búrmi tengerparti városból.** (MTI)

is erősítéseket sürget

ausztráliai miniszterelnök felhívásához és sürögősen felszólított az Egyesült Államokat és Nagybritanniát, hogy gyorsítsák meg a kiegészítő csapatmegerősítések küldését, hogy Szingapur és a Csendes-óceán délnyugati részén levő többi életfontossági támaszpontot tartani lehessen.

A csun kingi kormány

Bern, január 28. A csun kingi kínai kormány szóvivője a következő nyilatkozatot tette a sajtó részére: Múltán a malajzi felszigeti csata változó szakaszba érkezett s az ellenséges hadoszlopok egészen Burmáig és Holland-Indiáig nyomultak előre. Fenntartás nélkül csatlakozunk a holland-indiai kormányzó és az

ves támadásaikkal teljesen használhatatlanná tették Szigapur négy repülőtérét.

Tokió, január 28. (MTI) A Német TI jelenté: Mint a Domei iroda a malajzi arcvonalról jelenté, a **Johoreban harcok brit erők kedden általános visszavonulásba kezdtek.** A japán elővédeket már csak öt vasútvonalas vasútvonal el a malajzi felsziget déli csücskétől.

Tokió, január 28. (MTI) A Stefani jelenté: Mint Malajziából jelenté, a japán csapatok folytatják előnyomulásukat a felsziget nyugati partján és kedden délután elérték Benut külvárosait, mintegy 50 km-nyire északnyugatra Johore Barutól. Ezen a vidéken további heves harcok folynak. Egy másik japán oszlop, amely a vasútvonalak mentén üldözi a megvert ellenséget, **szerdán elérte a Johore Baruh előtti ötödik állomást.**

Burmát kiűrik -- Szingapur négy repülőtere hasznavehetetlen

Tokió, január 28. (MTI) A Német TI jelenté: A Domei irodának a búrmi arcvonalról származott értesülése szerint szökevények azt jelentik, hogy a folytatólagos japán légitámadások Moulméin város környékén és magában Moulméinban is elpusztították minden fontos katonai berendezést, **Moulméint 25000 indiai 500 búrmi és 20 angol védé.** Az indiaiak közül azonban sokan megszöktek.

Uj Delhi, január 28. (MTI) CFI jelenté: A múlt héten tengeri úton **pataner embert távolítottak el Burmából.**

Tokió, január 28. (MTI) (Stefani) Egy malajzi támaszpontról jelenté: Johore környékén a japán hadműveletek nagymértékben megkönyvültek, hogy a felsziget valamennyi légi támaszpontja már a japánok birtokában van. **A japán repülők he-**

ves támadásaikkal teljesen használhatatlanná tették Szigapur négy repülőtérét.

Tokió, január 28. (MTI) A Német TI jelenté: Mint a Domei iroda a malajzi arcvonalról jelenté, a **Johoreban harcok brit erők kedden általános visszavonulásba kezdtek.** A japán elővédeket már csak öt vasútvonalas vasútvonal el a malajzi felsziget déli csücskétől.

Tokió, január 28. (MTI) A Stefani jelenté: Mint Malajziából jelenté, a japán csapatok folytatják előnyomulásukat a felsziget nyugati partján és kedden délután elérték Benut külvárosait, mintegy 50 km-nyire északnyugatra Johore Barutól. Ezen a vidéken további heves harcok folynak. Egy másik japán oszlop, amely a vasútvonalak mentén üldözi a megvert ellenséget, **szerdán elérte a Johore Baruh előtti ötödik állomást.**

Szerdán este zárult a riói értekezlet

Río de Janeiro, január 28. (MTI) OFI jelenté: A panamerikai értekezlet záróülését végezték szerdán este 18 órában. **Előzetesen megállapították, hogy az Egyesült Államok és Peru közötti viszályban közvetítő nemzetek köldötték mindent elkövetnek, hogy meggyőzést hozzanak létre a viszály rendezésére.** A szerdai napon e célból igen sok megbeszélés folyt.

Róma, január 28. (MTI) Az olasz lapok a rió de janeiro értekezlet eredményével kapcsolatban megállapítják, hogy ez az eredmény aligha felel meg a washingtoni reményeknek. Az értekezleten távolról sem sikerült megvalósítani a déli amerikai szárazföld egységét a három-

hatalmi egyezmény hatalmaival szemben A II nanos tanácskozás során kitént, hogy Délamerikában még erőteljes ellenállás mutatkozik az Egyesült Államok hatalmaskodó politikájával szemben. — Olaszország, Németország és Japán nagy érdeklődéssel figyelik, hogy az egyes dél-amerikai államok hogyan értelmezik azt a eseményt, amely a rió de janeiro értekezlet megkezdését követte. Olaszország Németország és Japán ehhez képest fogja majd megállapítani az országai, politikai és szellemi kapcsolatait a dél-amerikai államokkal abban az irányban, amelyet a háborúhatalmi egyezmény előírtnak fegyverrel fognak kivívni.

A riói zárójavaslat

Río de Janeiro, január 28. A riói értekezlet bizottságai befejezték a záró javaslatokat. A politikai bizottság jelentése a következő határozatokat sorolja fel, mint az értekezlet által elfogadott alapelveket:

1. A kontinens oszthatatlanságának kivívása külső hatalom támadása, vagy támadással való fenyegetése esetében.
2. A félteke védelmére vállalt szolidaritás ünnepléses megerősítése.
3. A támadónak és szövetségeseinek megállítás.
4. Japán részről az Egyesült Államok ellen elkövetett támadás el-

ítélése és tiltakozás ellene. Az elftézés és tiltakozás kiterjesztése Németországra és Olaszországra, mert ezek szolidaritásnak mondták magukat Japánnal.

5. A „támadó hatalmak“ elleni megtorlások egységes alkalmazása.
6. Annak kijelentése, hogy közös szolidaritás megegyezéseket kivéve, nem veszik fel újra a kapcsolatokat azokkal a kormányokkal, amelyek hadat üzennek amerikai államoknak. A gazdasági bizottság zárójelentésében a legjelentősebb pótlék-ként a fegyverhatalmakkal fennállott gazdasági és pénzügyi kapcsolat megszakítását, valamint az amerikai államok belső gazdaságának megerősítésére s a közlekedési, valamint az állítási viszonyok megjavítására vonatkozó terveket sorolja fel.

AZ USA KELETI PARTJÁN UJRA ELSÜLLYEDT KÉT AMERIKAI HAJÓ

Amszterdam, január 28. (MTI) A Német TI jelenté: Az angol hírszolgálat szerdán délelőtt beismerte, hogy a német tengeralattjárók két újabb amerikai tartályhajót megtorpedóztak. A két tartályhajó közül az egyik 7000 tonnás.

HUNGARIA FILMSZÍNHÁZ

MA UTOLJÁRA
az izgalmas, humoros, táncos, zenés vadnyugati kalendárvígjáték: a

Vadnyugati vadmacska
Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor
HARADÓ!
Jén: a VASKORONA!

APOLLO FILMSZÍNHÁZ

Ma bemutatóműsor NEWADAI HAJTÓVADÁSZAT

A legújabb és legsikerültebb vadnyugati filmszatira, vidámsággal, izgalommal és szerelemmel

Debrecen—Füzesabony, Debrecen—Tiszalök Debrecen—Nagyvárad között szünetel a vasúti forgalom

Budapest, január 28. A MÁV. igazgatóságától kapott értesülés alapján jelenleg a következő vonalakon szünetel a MÁV. forgalma: Debrecen—Füzesabony, Nagykálló—Nyíradony, Debrecen—Tiszalök, Nyíregyháza—Rakamaz, Nyíregyháza—Mátészalka, Debrecen—Nagyvárad, Nyíregyháza—Vásárosnamény, Nyíregyháza—Csap.

A közellátási kormánybiztosok feladatköre

Budapest, január 28. (MTI) A hivatalos lap csütörtöki száma kormányrendeletet közöl a közellátási kormánybiztosok feladatkörének újabb szabályozásáról. A rendelet hatálybalépésétől kezdve a közellátási kormánybiztos feladatkörébe a közellátásra vonatkozó jogszabályok

és kormányhatósági intézkedések végrehajtásának irányítása és ellenőrzése tartozik. Egyebekben mindazokat a tennivalókat, amelyeket a fennálló jogszabályok a közellátási kormánybiztos feladatkörébe utalnak, a törvényhatóság első tisztviselője látja el.

Churchill önmagát cácolja meg

Róma, január 28. Római körök Churchill beszédéhez meg a következőket fűzik: Churchill bejelentette, hogy ült az óra, amikor nagyobb üstét mérhetünk az ellenségre, mint bármikor.

Hadseregünk újabb lapot írhat a történelembe, mely vetekszik Blenheimmel, Waterlooval. Churchill ugyanakkor ezeket a kijelentéseket tette az alsóházban: A kirendelt támadást a legnagyobb gondnal, hosszú időn át készítjük elő. Öt hónapot fordítottunk arra, hogy hadseregünk tökéletesen fel legyen készítve. A csata sorsa két órán belül eldülhet. Két hónap telt el azóta, nem pedig két óra. Az angol miniszterelnök kénytelen kijelentéssel, hogy a Líbiából érkező hírek „furesák és homályosak“ és ilyeneket mond: azt reméltük, hogy elfoglalhatjuk Kirendelt és hatalmunkba keríthetjük a Benghaz környéki életbevágóan fontos repülőtereket. Auchinleck tábornok főfeladata az ellenséges hadsereg megsemmisítése volt. Az események azonban meggyőzték erőszakkal. A csata oly fordulatot vett, amelyre nem számítottunk. Elgyölcsmre méltó még, hogy Churchillnek kedden volt bátorsága ilyeneket mondani: sohasem szoktam előre jövendölni egy csata kimeneteléről és ennek mindig örülhettem.

ROOSEVELT CSODÁKOZIK DE VALERA TILTAKOZÁSÁN

Washington, január 28. Roosevelt elnök sajtóértekezleten arra a kérdésre, mi a célja az amerikai csapatok észak-irrországi paraszállításának, kijelentette, hogy a világ 6, 8, illetőleg 10 pontján történtek ilyen partraszállások. Hangzolta azonban, hogy nincs módjában közelebbi részleteket adni ezekről a partraszállásokról. Arra a további kérdésre, vajon azok a helyek, amelyeken amerikai csapatok támaszpontokat elfoglaltak, nem általában ismeretek-e, azt válaszolta, nem lehet tőle várni, hogy közölje, hol vannak ezek a megszállt csapatok. A továbbiakban esodálkozásának adott kifejezést De Valera tiltakozása miatt amerikai csapatok észak-irrországi jelenléte ellen.

Roosevelt a Csendes-óceán délnyugati részét ABDA hatalmi csoportjával illeté, ami Amerikát, Nagybritanniát, Holland-Indiát (Dutch India) és Ausztráliát érinti. Ezzel a névvel összefoglalt területek, mondotta, nem foglalják magukban Indo-Kínát, Thaiföldet, Burmát és Kínát. Kínát különálló területnek tekintik.

METEOR MOZGÓ MÚSORA:

Ma 5, 7, 9 órákor utoljára!
Egy boxbajnok izgalmas élete!

Az üldözött

„A NAGYVILÁGI NŐ“

CHURCHILL EGYLEGŐRE NEM NYILATKOZIK AZ IR KIKÖTŐKRŐL

Stockholm, január 28. (MTI) A Német TI jelenté: Brendan-Bracken, a brit tájékoztató miniszter az alsóház szerdai vitája folyamán a brit hírszolgálat szerint közölte, hogy a brit rádió minden megfelelő alkalommal játszani fogja az összes szövetséges nemzeti Himnuszát, így az amerikai és orosz Himnusz is. A hír közölte továbbá, hogy a szovjet nagykövetséggel egyetértésben intézkedéseket tett brit és szovjet propaganda filmek cseréjéről.

Little képviselő azt kérdezte Churchill-től, nem akar-e Roosevelthez fordulni, hogy az egyik járjon el De Valera-nál az irországi kikötőknek és támaszpontoknak a háború tartamára való felhasználása ügyében, minthogy ezekre a kikötőkre és légi támaszpontokra Nagybritanniának és az Egyesült Államoknak sürgős szükségük van.

Attlee lord főpécsetőr azt válaszolta, hogy a miniszterelnökben az ügyben most nem nyilatkozik.

Milner konzervatív képviselő előző nap történt felszólalásához hasonlóan bírálta a malajzi felsziget védelmére tett ki nem elégséges rendszabályokat. Richards képviselő (munkáspárt) pedig arra mutatott rá, hogy a helyzet Líbiában egyáltalában

GALLAND NEMET REPÜLŐZREDESEN 94 ELLENESÉGES GÉPET LŐTT LE EDDIG

Berlin, január 28. (MTI) Mint a Német TI értesül, német csapatok január 26-án az éles keleti szél és a 30 fokos hőmérséklet ellenére a keleti arcvonal északi részén egy vasútvonal mentén tüzeségi előkészítést végeztek. A bolsevistákat az előretűrés során visszavetették. A német katonáknak sikerült az összeköttetést ismét helyreállítani az egyik támaszponttal, amely az ellenség támadása folytán rövid időre el volt vágva. Német harci repülőgépek a hadműveletek alatt sakkoltak tartották a szovjet erőköt és meggyőzték, hogy azok teljesen kibontakozhassanak.

PANAMA PANAMAZNI AKAR?

Vichy, január 28. A Német TI jelenté: Amerikai forrásból származó jelentés közölte, hogy Saint Pierre és Miquelon francia gvarmatok soráról megegyezés jött létre abban az értelemben, hogy a két szigetet Panama veszi át és Mnlter ganlleste tengernagy csapataival visszavonul. Jól értesült körökben szerdán este kijelentették, hogy ilyen megegyezésről tudomásunk nincsen. (MTI)

Vígyszínház

Ma utoljára:
A napoleoni időkben játszódó hatalmas háborúsfilm:

FEGYVERRE!

Louis Trenker a főszerepben

Rövidesen életbeléptetik a kishaszonbérleti törvényt

A kishaszonbérletek alakításáról és az egyéb földbirtokpolgári intézkedésekről szóló 1940. évi IV. tc. kihirdetésekor nem lépett teljes egészében hatályba, hanem a törvény egyes intézkedéseit részletekint rendeleti úton léptették életbe.

Ilyen volt például a múlt évben a háznyújtásról szóló intézkedésnek rendelteli hatálybaléptetése, amely egyúttal szabályozta a végrehajtás részleteit is. A törvénynek a legfontosabb része, amely éppen a kishaszonbérletek juttatását szabályozza és záros határidőn belüli bejelentési kötelezettség alá vonja a nagyobb értéket, még nincsen érvényben. A bejelentési kötelezettségnek az a célja, hogy kormány a nagyobb haszonbérleteket

részben vagy egészben igénybe vehesse földbirtokpolgári célokra, tehát kishaszonbérletek alakítására.

Beavatott helyről származó értesítésünk szerint a törvénynek a kishaszonbérletek juttatását szabályozó részét a kormány a közeljövőben szándékozik életbeléptetni. Az erre vonatkozó végrehajtási utasítás most van előkészítés alatt. Beavatott helyen ama meggyőződéssüknek adtak kifejezést, hogy a törvényben körvonalazott nagyobb haszonbérletek bejelentésére már a most következő gazdasági évben sor kerül és így meg fog indulni egyesek igénybevétele és kishaszonbérletekké alakítása.

MINDEN KOR MINDENKOR **ASPIRIN**

A VÍZBEN BEVETT ASPIRIN
tabletták gyorsabban kerülnek a szervezetbe s így hatásuk hamarabb jelentkezik.

A debreceni rendőrség nyomában van a Tóth Arpád-utcai rablógyilkosnak

A tettes hétfőn visszatért a gyilkosság színhelyére — Kerékgyártó László rejtélyes kettős élete Szerdán a késő esti órákig folytak a kihallgatások a rendőrségen

Orizetbevétele még nem történt

Részletesen beszámoltunk arról a borzalmas kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosságról, amelynek áldozata Kerékgyártó László 60 éves nyugalmazott honvédtiszt-helyettes lett. Mint ismeretes, az idős tiszt helyettes már nyolc éve lakott a Tóth Arpád-utca (régli Késes-utca) 12. szám alatt lévő házban. Felesége már évekkal ezelőtt meghalt, fia pedig nem lakott Debrecenben.

A lakók kiderítették, hogy a ny. tiszt helyetteset pénteken látták utoljára s ezért aggódni kezdtek, hiszen máskor sohasem szokott ilyen sokáig távolmaradni. Hétfőn azután elhatározták, hogyha kedden sem érkezik haza, a rendőrségen jelentést tesznek eltűnéséről. Kerékgyártó kedden sem jelentkezett és így Kardos Róza házfelügyelőnő felment a rendőrség központi ügyeletére, ahol elpanaszolta, hogy Kerékgyártó Lászlót már péntek óta nem látták és az a gyanúja, hogy valami történt vele, mert az ajtója be van zárva.

A rendőrségről nyomban bizottság szállott ki a helyszínre. A bizottság tagjai Komlóssy Pál rendőrfőtanácsos, dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, Császár Péter detektívfelügyelő és dr. Radó Vilmos tisztiorvos voltak. A rendőri bizottság lakatossal felnyitatta a bezárt ajtót és ekkor látták, hogy az eltűntnek hitt Kerékgyártó László egy szál fehérneműben felismerhetetlenül összegörnyedve fejjel, nagy vértócsában fekszik ágyában.

A rendőrség már az első pillanatban látta, hogy borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkossággal áll szemben s ezért az esetről értesítették dr. Czifott György vizs-

galbíróhelyettes, aki csakhamar megérkezett Bary József jegyző társaságában. Nemsokkal utána megérkeztek Szücs Jenő, Szentirmay Elemér, Falussy Tibor, vitéz Rékassy László és Levitzky detektívek, akik szintén bekapcsolódtak

a nyomozásba. A helyszíni szemle megkezdése után a rendőrség intézkedésére a holttestet beszállították a törvényszék bonctani intézetébe, ahol felboncolják és a temetéséről csak azután történik intézkedés.

RAID IO

minden típus beszerelhető részlete is. **Horváth Sándor** Hunyadi-utca 18. szám Telefonszám 17-37.

Hétfőn egy fiatalember keresztje Kerékgyártó Lászlót

A rendőrség a helyszíni szemle megkezdése, valamint a helyszíni kihallgatások befejezése után nagy apparátussal kezdett hozzá a nyomozáshoz. A betegnek fekvő Szabó Gyula rendőrtanácsos, a büntügyi osztály vezetője állandóan érdeklődik az események felől. A nyomozást maga Komlóssy Pál nyugalmazott rendőrfőtanácsos irányítja és a nyomozásban Császár Péter detektívfelügyelővel az éten a büntügyi csoport összes detektívjei részt vesznek.

Szerdán délelőtt ismét alkalmunk volt beszélni Kardos Róza házfelügyelőnővel, aki első alkalommal az izgalom hatása alatt nem emlékezett pontosan vissza az eseményekre. Kardos Róza házfelügyelőnő kérdéseinkre a következőket mondta:

— Az összes lakók közül én ismertem legjobban Kerékgyártó Lászlót, hiszen én mostani rá és én takarítottam lakását is.

— Kik jártak a tiszt helyetteshez?
— Ezt nem tudnám megmondani, mert az a természetem, hogyha dolgozom, akkor nem figyelek senkit sem, hanem végzem a munkám. Legtöbbször fiatal emberek jártak be hozzá. Egy férfire emlékszem legjobban, aki többször megfordult a lakásban. 172 centiméter magas lehetett, hátraféssült fekete hajjal, sovány, hosszúak arccal és eleg dús pakonparkkal. 28 éves lehetett.

— Mikor látta ezt a férfit utoljára?
— Mint már az előbb említettem, ezt a fiatalembert többször láttam megfordulni a házban. Péntek előtt nem emlékszem, hogy mikor járt ott. Azt azonban határozottan állítom, hogy hétfőn a déli órákban ez az ember járt az udvarban. Én találkoztam vele és barátságosan üdvözölt.

— Jónapot. Mi van Kerékgyártó Lászlóval?
— Nem tudom, már péntek óta nem láttuk.

— Hát maguk ilyen könnyen veszik, hogyha lakótársuk eltűnik? Menjen azonnal a rendőrségre és jelentse eltűnését.
— A fiatalember ekkor szürke nadrágot, fekete hosszú kabátot és fekete kalapot viselt. Utána elment és azóta nem láttam.

Kerékgyártó László — az áldozat

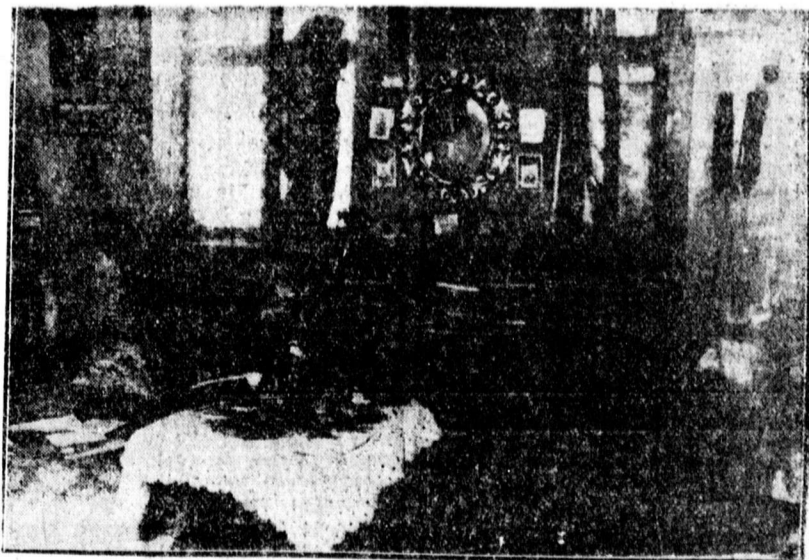
Műkoszoru gyártással foglalkozott az áldozat

A házbellek elmondták még, hogy az idős ember állandóan pénzzavarral küszködött. Havonta 150 pengő nyugdíjat kapott, de ez nem volt elég neki és a műkoszoru gyártással foglalkozott. A nyersanyagot Debrecenben vásárolta meg s utána elutazott Tiszaesegére, vagy Pocsalyesztarra és ott készítette el a műkoszorút és értékesítette. Ezenkívül még hat-nyolc közel közsébe szállította a műkoszorúkat.

Egyesek szerint Kerékgyártónak megtakarított pénze is volt, takarékbetétben, de a nyomozás során a betétkönyvet sehol sem találták. Először az volt a nyomozóhatóságok feltevése, hogy a gyilkos azt is magával vitte, de később ez a feltevés

A meggyilkolt Kerékgyártó László ny. tiszt helyettesét vérebe fagyva ezen az ágyon találta meg a rendőrség

Az áldozat lakásának másik részét is teljesen feldúlta a gyilkos

megdőlt, mert a lakásban és a cölögdudlák arról tanuskodtak, hogy az elhunyt az összes nyári ruháit elzalogosította. Márpedig ha valakinek megakarított pénze van, akkor elsősorban ahhoz nyúl és nem zalogosítja el ruháit.

Kerékgyártó László egyébként két-három napig tartózkodott itthon és utána mindig vidékre utazott. A lakóknak csak ezért tánt fel későn távolléte.

Az elhunytal pénteken este még beszélgetett albérlije

Kerékgyártó Lászlónak a Késes-utca 42. szám alatti házban egy szoba, konyhás lakásán kívül még volt egy különálló szobája, melyet Bodó Imre MAV fűtőnek adott ki albérletbe. Bodó Imre pénteken délután otthon tartózkodott és este hét órakor találkozott, illetve beszélgetett lakásadójával.

Másnap már rózsaszínpapírral és ruhával erősen be volt függönyözve az ablak. Bodó szintén azt hitte, hogy Kerékgyártó vidékre utazott és szolgálati elfoglaltsága miatt egyébként sem volt ideje foglalkozni lakásadójával.

Mindenestre neki is feltűnt, hogy az ajtón kívülről elhelyezett rezesz nem volt lelakatozva, márpedig a tiszthelyettes, ha Debrecenből elutazott a kulcsot kívül még lakattal is lezárta lakását.

A rendőrség a helyszíni szemle során megállapította, hogy Kerékgyártó Lászlót nyolc baltaesapással ülte meg a gyilkos. A szerencsétlen embert valamennyi ütés a fején érte és már az első olyan hatalmas volt, amely azonnali halálát okozta. Utána a gyilkos, aki előbb az áldozattal együtt ivott, az egész lakást feldúlta és onnan két rend ruhát, egy sötétkék és egy szürkét, egy pár cipőt, valamint negy inget és több fehérműt vitt magával.

A gyilkosnak sok ideje lehetett, mert amennyire tudta, eltüntette az árut a nyomokat. Így a fejszét is kiütötte nyeléből, a fejszét macához vette, nyelét pedig a véres gyilkosság színhelyén hagyta. Az első ütés valószínűleg a konyha közepén érte a szerencsétlen embert, mert a következőn is több vérfoltot találtak a utána a gyilkos áldozatát feltette az ágyra és műtőszót már az elhunyt szájából emelte ki, mert a száj tájékán is több sérülést találtak.

„A láncos Lili“

A debreceni rendőrségen állandóan nyilvántartják azokat, akik természetellenes magatartást tanúsítanak. A nyilvántartás két részből áll. Az egyikben csak azok szerepelnek, akik ellen beteges hajlamuk miatt már eljárás volt folyamatban, míg másik részében azoknak szorítottak helyet, akikről nyilván tudják, hogy beteges hajlamuk, de eljárást még nem indítottak ellenük.

Kerékgyártó László már régebben bekerült ebbe a nyilvántartásba. Még akkor beírták ide nevét, amikor Hajdúszoboszlón lakott és főként ottan járt be Debrecenbe. Betegeshajlamú társai ekkor Lili-nek becézték. Lili igen gyakran megfordult Debrecenben, de az ilyen kirándulások után mindig visszautazott.

Később véglegesen beköltözött Debrecenbe és nyolc év óta lakik a Késes-utca 42. számú házban. A tífokzatos embert csak kevesen ismerték közlelől. Azt azonban mindenki tudta róla, hogy nők társaságában sohasem fordult meg, ezzel szemben inkább fiatal fiúk igen gyakran keresték fel. Debrecenben barátai becenevét is megváltoztatták és elkeresztelték „láncos“-nak. Erre az adott okot, hogy nyakán nyakláncot viselt.

A láncos Lilihez, mint már említettük, többnyire fiatal emberek jár-

tak, de ezek nem voltak betegeshajlamuk, hanem inkább parazitáknak lehet nevezni. Pusztán pénzszerzés céljából kifosztott ajakkal és puderezett arccal keresték fel a szerencsétlen embert, aki minden látogatásért 4-5 pengőt fizetett. Ezért nem volt elég Kerékgyártó Lászlónak a 150 pengő nyugdíj és amit

A rendőrség nyomában van a gyilkosnak

Miután a nyomozhatóságok előtt teljesen tisztázódott a tényállás, egy lépéssel közelebb jutottak a gyilkos elfogásához. Minden nyomozásnál fontos annak megállapítása, hogy a gyilkos milyen rétegből kerül ki. Itt minden kétséget kizáróan megállapították, hogy Kerékgyártó Lászlót csak az gyilkolhatta meg, akinek pénzre volt szüksége. Márpedig azok a fiatalemberek, akik a tiszthelyettes lakásán megfordultak, mind pénzhevesek voltak és a gyilkos is csak közülük kerülhetett ki.

Aki a beteges hajlamok kielégítésére vállalkozik, arról könnyen feltételezhető, hogy a rablógyilkosságtól sem retten vissza, ha pénzszerzésről van szó. Már több esetben előfordult, hogy a parazita meglopja betegeshajlamú páciensét, de az nem mert feljelentést tenni, mert

mellette a koszorú gyártásából keresett. Ezért kellett ruháit is a zálogházba vinni, mert titkos, beteges hajlamú kéjes vágyait ki kellett elégíteni. Ezért került be a büntetőhatóságoknál egy másik helyen is jegyzőkönyvbe neve. Ugyanis tűzkő kihágáért elítélték.

fél, hogy leleplezik és ellene is megindítják az eljárást.

A debreceni rendőrség a helyszínen biztosított nyomok alapján már nyomában van a tettesnek és csak órák kérdése elfogása. A gyanú erősen arra a férfira terelődött, aki hétfőn a Késes-utca 42. számú házban járt és Kerékgyártó Lászlót kereste és Kardos Rózát sürgette, hogy értesítse a rendőrséget a tiszthelyettes eltűnéséről.

A késő éjszakai órákban a rendőrségen érdeklődünk a nyomozás állása felől, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy szerdán egész nap, sőt az éjszakai órákban is folyt a borzalmas rablógyilkossággal kapcsolatban a kihallgatások. Eddig őrizetbevétele még nem történt, de minden remény megvan arra, hogy a gyilkost közelesem elfogják a rendelkezésre álló gyanúokok alapján.

Ekszert, órat legoiesőbban
HORA ENDRÉ-TŐL
 KOSSU. H-UTCA 2. SZÁM. VAPOSHAZA ÉPÜLET.
 Ékszerkészítés — Alakítás — Javítás

Az ideális nemzeti jövő kialakulásáról beszélt dr. Hankiss János professzor

az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők Egyesületének összejövetelén

Az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők Egyesülete szerdán este társas összejövetelt tartott igen nagy érdeklődés mellett. A megjelentek körében láttuk *Koncz Aurélnét*, az egyesület díszelnökét, *dr. Dárkó Jenőné* elnököt, *dr. Hankiss Jánosné*, *Török Ilonát*, *dr. Baranyay Bélánét*, *dr. Tóth Lejosnét*.

Dr. Dárkó Jenőné fővédője meglepő szavakkal a megjelenteket és bejelentette, hogy az egyesület előadássorozatát tűzött programjába, melynek keretében az egyes összejövetelek alkalmával illusztris, szakavatott előadók közlik ismertetni a nemzetnevelés kérdéseit és mutatják meg a nemzetnevelés eredményes, célravezető útját. Ezt a célt szolgálta a szerdai összejövetel is, melynek előadója *dr. Hankiss János* egyetemi tanár volt.

Dr. Hankiss professzor pompás stílusú előadásában illetőleg szót a rémhírtérjesztésről, mely hamis eszközökkel igyekszik változatos formában, de mindenkor sötét színekkel megrajzolni nemzeti jövőnk s

mindenképp káros tevékenységet fejt ki a nemzet életében. Ehelyett mindenkinek egyöntetűen arra kell törekednie, minden erejével azon kell munkálkodnia, hogy egy ideális nemzeti jövő alakuljon ki, tekintet nélkül arra, ki milyen formában képviseli ezt el. Ennek kapcsán elsőrendű szerep jut a nevelésnek. Gyermekünket minden tekintetben erőssekké, erős magyarokká kell nevelnünk. Csökkentenünk kell a társadalmi osztályok, valamint az egyes nemzedékek közötti ért. tudatos belső munkával kell népünket erősösséggé kövácsolni. Nem szabad a pillanatnyi események szűrőjén keresztül nézünk nemzeti jövőnkét. Optimistáknak kell lennünk olyan értelemben, hogy rendíthetetlenül hiszünk egy távolabbi jövőben, mely mechozza munkálkodásunk eredményét.

Az őszinte tetszéssel fogadott előadást *dr. Dárkó Jenőné* mondott köszönetet. Ezután a legjobb baráti hangulatban töltötték el az estét az összejövetel résztvevői.

Az új házakra is kiterjesztették a lakásrendeletet

Budapest, január 28. (MTI) A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. minisztérium rendeletét, amely a lakás egy egyéb helyiségek bérlésére vonatkozó egyes kérdéseket újból szabályozza. A rendelet új házakban levő lakások bérletét és a felmondást is korlátozza. Új házakban, vagyis az 1940. évi január hó 23. napján túl épült házban azt a bért kell fizetni, amelyben a bérbeadó a ház felépítése után az első bérlővel elsősorban megállapodott. Az ilyen lakások bérletét csak az 5777-1941. M. E. sz. rendeletben foglalt rendelkezések korlátai között lehet felmondani. Új házakban levő lakások bérbevételeinek a rendelet kibocsátása előtt közölt felmondása hatálytalan, ha a rendelet rendelkezései alapján nincs helye felmondásnak és a bérbeadót a bérlő a szerző-

dés további fenntartásáról 8 nap alatt értesíti. Aki a felmondás hatálytalansága következtében a már kibérelt lakásba nem tud beköltözni, eddigi lakását szintén meantarthatja.

A rendelet értelmében új házakban levő határozott tartamú lakásbérlési szerződések hatálya bizonytalan időre meghosszabbodik. Szövetkezeti és társas házakban levő lakások bérletét a bérbeadó azon a címen, hogy a lakásra saját magának van szüksége, csak abban az esetben mondhatja fel, ha a ház már a rendelet hatálybalépése előtt már a tulajdonosa volt a szövetkezetnek, illetőleg a társasház tulajdonjogviszony már a rendelet hatálybalépése előtt keletkezett.

Az új lakásrendelet rendelkezései amelyek az illet. vagy üzembeliségekre vonatkoznak, iroda, műterem,

Nyulbőrért P 1'20-at
 fizet és
mindennemű vadbőrt
 legmagasabb hatósági áron vásárol
Gaal Endre
 nyersbőr-kereskedő
Debrecen, Pesti-u. 2
 Telefon: 12-99. Telefon: 12-99.
Hívásra házhoz megyünk!

műhely céljára, bérelt helyiségekre is alkalmazni kell. Az üzlethelyiségek bérlését a bérbeadó az iparhatóság felszólítására köteles felmondani, ha a bérlő kötött forgalmi áruk árusításával nem jelöltetett ki és így az előző üzleti évben üzleti tevékenysége körében 60 százalékkal kevesebb üzleti forgalmat ért el.

A lakásbérlet ellenőrzés végett a polérmesternak, illetőleg a községi főjegyzőnek be kell jelenteni. A lakások irambérlését megnevelésében, jórészt székelyeken 5000-nél több lakossal bíró községekben el lehet rendelni, nemcsak községi alkalmazzottak, hanem más személnék lakosságát névelés céljából is. Iskola céljára azonban az igénybevétele helyére tekintet nélkül van az igénybevételek helye. A lakásbérletekre vonatkozó kivételes rendelkezéseket a rendelet kiterjeszti a visszacsatolt délvidéki területekre is.

Fanny Luukkonen szerdán néiber elutazott Budapestről

Budapest, január 28. Budapest előkelő finn vendége, *Fanny Luukkonen* tábornok a finn Lotta Sward elnöke gazdag ünneplésekkel teli program után szerdán délelőtt 2 órakor a keleti pályaudvarról elutazott. Búcsúztatására megjelent Aarne Vuorima finn követ vezetésével a finn követség több tagja, a vendéglátó egyesület nőitábor elnöke Kereszties Fischer Ferencné és a tábor több vezető hölgy tagja, akik meleg szeretettel vettek búcsút a finn Lották vezérétől.

Fanny Luukkonen ismételtén megköszönte a rendkívül szíves magyar vendéglátást és kijelentette, hogy feledhetetlen lesz számára a Budapesti látogatás.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

A Csaba D. E. ismerkedő cs...

A debreceni Csaba Bajtársi Egyesület február hó 1-én rendezendő bérlőnek előkészítéséről szerdán délután a klinikatelep felvételi épületének helyiségében nagyszerű ismerkedő estet rendezett. Az ismerkedő esten az elsőbálozó lányokon kívül résztvettek még nagy számmal azok is, akik bejelentették részvételüket a Csaba hátra. Megjelent ezenkívül *dr. Csillóry András* egyetemi ny. r. tanár, a Csaba B. E. magistere, *dr. Went István* egyetemi ny. r. tanár a Csaba patronusa. Az emelkedett hangú ismerkedő esten a figyelmes rendezőség privát szorgalmából összeállított búfféval állt a megjelentek rendelkezésére. A hangulat végig nagyszerű volt és az ismerkedő est a legteljesebb sikerrel folytatódott az utolsó villamos indulásig.

Újabb kinevezések és behelyettesítések a városnál

Szilassy László főispán dr. Koller József I. osztályú fogalmazót, tb. aljegyzőt, az iparhatóság vezető tisztviselőjét a II. osztályú aljegyzői állásra,

dr. Nagy Zsolt II. osztályú fogalmazót, tb. aljegyzőt, a jog- és pénzügyi ügyosztály tisztviselőjét az I. osztályú fogalmazói állásra,

dr. Szilassy Gyula közigazgatási gyakornokot, Debrecen város központi választmányának jegyzőjét a II. osztályú fogalmazói állásra,

dr. Holló László állandósított napidíjast, tb. árvaszéki ülnököt a közigazgatási gyakornoki állásra behelyettesítette.

Ugyanekkor dr. Vass József behelyettesített közigazgatási gyakornokot, a szociális ügyosztály tisztviselőjét valóságos közigazgatási gyakornokká,

dr. Kapross László behelyettesített városi ügyészségi gyakornokot pedig valóságos ügyész gyakornokká nevezte ki Szilassy László főispán.

Adóhivatali gyakornokká nevezte

ki Szilassy László főispán Katkó Gyula állandósított napidíjast, adóhivatali tisztviselőt és Szilágyi László fogyasztási adóellenőrt.

Sallay László ideiglenes napidíjast és Pásztor Gyula ideiglenes napidíjast adóhivatali gyakornokká helyettesítette be a főispán.

Ugyancsak Szilassy László főispán Menyhárt Béla dr. II. osztályú fogalmazót, az elsőfokú közigazgatási hatóság illetőségi és állampolgársági osztályának vezetőjét tb. aljegyzővé,

dr. Vadász Sándor II. osztályú fogalmazót, a műszaki ügyosztály tisztviselőjét tb. aljegyzővé,

dr. Deák Sándor behelyettesített közigazgatási gyakornokot, anyakönyvvezető helyettesét tb. fogalmazóvá,

dr. Fejér György ideiglenes napidíjast, a szociális ügyosztály tisztviselőjét tb. fogalmazóvá,

dr. Gáthy László ideiglenes szakdíjnokot, a főügyész hivatali tisztviselőjét tb. fogalmazóvá nevezte ki.

A törvényhatóságok mozgalmat indítottak a zsidó ház-vásárlások megakadályozására

Debrecen város és Hajdú vármegye törvényhatósága is foglalkozni fog a kérdéssel

A kormányintézkedések folytán a zsidóságot kizárták a földbirtokvásárlásoktól s ugyanezkor a zsidó kézen lévő zsidó birtokok fokozatos kiszáradását is végrehajtották. A zsidók, akik eddig pénzüket földbirtokokra fektették, most újabb teret kerestek pénzük biztos gyűmölösztetésére és rávetették magukat a házastelkek és a belvárosi telkek vásárlására. Ennek a jelenségnek szomorú hatásképpen egymásután eserültek gazdát Debrecenben is a házak s az új házigazdák zsidók lettek. Sajnálatos kellett megállapítani, hogy ilyenképpen egész utcasorok kerültek zsidó háztulajdonosok kezére. Ezt a visszárs helyzetet maga a kormányzat is csakhamar

feldedezte s az egyes törvényhatóságok is mindent elkövettek, hogy megakadályozzák a zsidók újabb térfoglalását.

Most aztán Csongrád, Bereg és Borsod vármegye törvényhatósága egy feliratot szerkesztett, amelyben kéri a kormányt, hogy a törvényhatósági gazdasági albizottságok ellenőrzést jogát a városok határain belül ingatlanforgalomra is terjeszték ki, hogy ezáltal gátat lehessen vetni a zsidók térfoglalásának.

A feliratot hasonló állásfoglalás céljából a többi törvényhatóságoknak is megküldték. Így Debrecen város és Hajdú vármegye törvényhatósági bizottságai is foglalkoznak ezzel a kérdéssel.

30.000 dolgozó képviselőjében ül össze a dohányjövédék munkásainak országos kongresszusa

Február 1-2-án a m. kir. Dohányjövédék dohánygyári és dohánybevalló hivatali munkásságának küldöttei Országos Kongresszusra jönnek össze. A Kongresszus színhelye a Hivatásszervezet VI. kerületi otthonának nagyterme (Budapest VI., Munkácsy Mihály-u. 25. l. em.). A Kongresszuson képviselteti magát a Dohányjövédék Központi Igazgatósága, a gyártási, személyzeti, bevallói stb. osztályok vezetőivel. Bejelentette részvételt a Denk Arnold miniszteri tanácsos, a

Dohányjövédék központi igazgatója is. A Kongresszus részletesen lefolytatja a dohánygyári és bevallói munkásság valamennyi problémáját és rámutat a megoldásra. Új szellemet is jelent a Kongresszus, mert a munkaadó nem zárkózik el egyoldalon a munkásság kívánásai elől, hanem együttes munkával igyekszik előbbre segíteni életkérdésük megoldását. Részletes felvilágosítást nyújt a Hivatásszervezet Országos Központja, Budapest, V., Külmán-utca 10.

„A kiskereskedők összefogása és elhatározása megvan, CSUPAN TEJ KELL!”

Veresegyházy Béla fűszerkiskereskedő, a Debreceni Fűszerkiskereskedők elnöke nyilatkozik a tejkérdésről

Az utóbbi időben több ízben foglalkoztunk a Debreceni Újság—Hajdúföld Debrecen város tej-ellátásának kérdésével. Nemrégiben feleltünk, hogy a debreceni fűszerkiskereskedők részlegiek vállalásával tej-szövetkezetet kívánunk létesíteni. Ennek érdekében a kiskereskedői körzetek vezetői több értekezletet tartottak, amelyen megvitatták ennek a fontos, sürgős megoldásra váró problémának minden csínját-bíját.

Tegnap felkerestük ismét Veresegyházy Béla fűszerkiskereskedőt, a Debreceni Fűszerkiskereskedők alelnökét.

A tej-probléma megoldásába neves debreceni közigazdasági egyéniségeket is bevontunk. — mondotta a többi között Veresegyházy Béla.

Részt vett a tárgyalásokon a Gazdasági Egyesület kiküldöttje is. Minden elképzelhető megoldást megvitattunk, azonban eddig csak nem tudunk dűlőre vergődni. Bennünk meg volt az akarat, de rajtunk kívül álló okok miatt nem tudjuk ezt a kérdést közmegegyezéssel megoldani. Egy kivétellel minden szükséges kellék meg lenne. Megvan a fűszerkiskereskedők összefogása, megvan az akarat a tej-szövetkezet létesítésére, a pénzt is összetudnánk hozni, csupán a legfontosabb hiányzik: a tej! Azt is ajánlották, hogy kéressünk a Dunántúli kapcsolatot, ahol igen sok mintatehenészet van. És illuzórikus dolog. Télien még menne valahogy a száállítás, a tejet lehet

tartani több napig, nyáron azonban lehetetlen. Télen más akadálya is van, éppen most éljük: a vonatkorlátozások az időjárás viszonyosságok miatt. Ez sem vezetne tehát a megoldáshoz.

— Egyik legutóbbi cikkünkben egy házasszólag hangzott, hogy Debrecennek az önellátás alapjára kell helyezkedni! — vetették közbe.

— Igen! Csak ez a megoldás lehet eredményes, — volt a válasz. — Mintatehenészeteket kell létesíteni! A gazdáknak is át kell érezni a szükségletet, jól tudjuk, hogy a maguk erejéből a jelenlegi nagy terhek mellett nem tudják megcsinálni, de segíteni kell őket a debreceni nagyközönség érdekében!

Felémeltük, hogy a debreceni Tejszövetkezet vezetője 25—30 fűszerkiskereskedőt kívánna bevonni a tejeszövetésbe.

— A közellátási miniszter úr hangúlyozottan kijelentette, hogy meg kell mindent szüntetni a sorbanállást, — volt Veresegyházy Béla válasza. Ez az elgondolás pedig csak a sorbanállásokhoz vezetne. Minden utcának megvan a maga fűszere, akinél kényelmesen beszerezheti mindenki a tejszükségletét. Ezt a rendet felesleges lenne megbontani!!!

WIENER MESSE (BÉCSI VÁSÁR)

1942. március 8. - 15.

Víz- és vasúti kedvezmények
Jelentkezési határidő: január 31.

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT.
A WIENER MESSE magyarországi kirendeltége, Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. T. 186-800. Kérjük az i. t. résztvevőket, hogy jelentkezésüket a legközelebbi cső IBUSZ MÁV HIV. Menetjegyirodában nyújtsák be, mert csak így biztosítható a megfelelő elintézés.

Egy pályamunkás mindkét lábát levágta a tolatóvonat a külsőrakodónál

Súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt szerdán délelőtt a déli-sori MÁV külsőrakodónál. Katona Antal 40 éves nyírbéteki születésű pályamunkás a váltót tisztította és nem vette észre, hogy a tolatómozdony egy vasúti kocsi akart a váltón keresztül tolni. A szerencsétlen ember így alákerült a teherkocsinak, amelynek kerekével mindkét lábát levágták.

A szerencsétlenségről Csomai Zoltán MÁV pályamester telefonon azonnal értesítette a mentőállomást. A mentők csakhamar a helyszínre

érkeztek, a pályamunkást elsősegélyben részesítették, majd kiszállították a sebészeti klinikára.

A klinikán az orvosok azonnal műtétet hajtottak végre Katona Antal, aki mindkét lábát elvesztette. A szerencsétlen ember állapota igen súlyos, mert sok vért vesztett, de életbenmaradásához a gyors orvosi beavatkozás következtében minden remény megvan.

A súlyos gázolással kapcsolatban a rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy a gázolásért terhel-e valakit felelősség.

Utálta és nem itta meg a bort, mégis ellopta

Többrendbeli lopással vádoltan állott az elmúlt nap Harsányi István rovtomultú egyén a debreceni törvényszék büntetőtanácsa előtt. Ezúttal is, mint korábbi büncselekményeinél Debrecenben és Debrecen környékén követett el több lopást, amelyek közül néhányat álkulcsal való behatolás után, némelyiket besurranás által követett el. Leginkább élelmiszert és ruhaneműt lopott, melyek aztán nyomban értékesített is. A lopott élelmiszerek között egy horodói bor is szerepelt, amelyet egyik

éjszakai lopás alkalmával vitt magával Harsányi.

A tárgyaláson kiderült, hogy Harsányi egyáltalán nem azért vitt el a bort, mert szereti az italt, sőt egyenesen utálja a bort, nem is szokott itatolni, mert az is a kezéiggyébe került, hát ellopta. A beismerő vallomása után hét hónapra börtönbüntetésre ítélte a törvényszék a visszatérő bűnöst, aki meggyűsződött az ítéletben, így az ítéletre emelkedett.

Csokonai halálának évfordulója és dr. Pap Károly elnök nevenapja a Csokonai Körben

Csokonai Vitéz Mihály 1805. január hó 28-án halt meg. Lapunk tegnapi számában külön cikkben emlékeztünk meg erről a nevezetes dátumról. A Csokonai Kör külsőleg is kifejezte kegyeletét tegnap Csokonai sírjánál a Hatvan-utcai temetőben és Csokonai szobránál a Kálvin-téren. A Csokonai Kör tisztviselői, választmányi és rendes tagjai közül többen vettek részt az ünnepi aktusban. A Csokonai szoborra koszorút, a sírra csokrot helyeztet le a küldöttség. Mindkét helyen Csobán Endre főtitkár emlékeztetett meg néhány keresetlen szóval a nap jelentőségéről s kérte a Csokonai Kör tagjait, hogy Csokonai szellemében dolgozzanak a magyar irodalom megújulásáért Debrecen és a Tiszántúl irodalmi életének felemeléséért.

Endre főtitkár mondott rövid köszöntő beszédet. Hangsúlyozta, hogy a szeretel és a tiszteltek ezekben a nehéz időkben is idehozza a Csokonai Kör tagjait, mert minél nehezebb a magyarság sorsa, annál erősebben érzik a felelősséget s annál nagyobb szükségét érzik annak, hogy a Csokonai Kör tagjainak és elnökének a közös munka gondolatában való egyváltat kifejezzék. Dr. Pap Károly elnök megindult szavakkal válaszolt. Elmondta, hogy a mai nehéz időkben, amikor a többi irodalmi egyesülettel együtt a Csokonai Kör is valóságos napokat él, kétszeresen jól esik neki érezni a feléje irányuló bizalmat és ragaszkodást. Kérte hogy tartsák meg a Csokonai Kör tagjai az együttérzésnek ezt a szellemét a Csokonai Kör most következő nehéz munkájában is.

A küldöttség tagjai között Csobán Endre főtitkár, kívül ott látnak többek között Baja Mihály ref. lelkész, a Petőfi Társaság tagját, dr. Péterffy László ref. leánygimn. igazgatót, Benyovszky Pál és Pálffy József szerkesztőket, dr. Ember Ernő és dr. O. Nagy Gábor ref. gimn. tanárokat stb.

Egy felállítandó elemiiskolai internátussal

lényegesen csökkenteni lehetne a debreceni tanyai iskolák túlzottságát és a tanterhek túlterhelését

Milyen megoldási lehetőség kínálkozik az elemiiskolai internátus létesítésére — A debreceni két gazdasági népiszkola kibővítésével megoldható a kérdés

Két héttel ezelőtt, a biharmegyei komédi tanyai népiszkolai internátus megnyitásával kapcsolatban munkatársunknak alkalma volt Nagy Lajos debreceni népiszkolai igazgatóval beszélgetést folytatni az ország első tanyai internátusának jelentőségéről és szerepéről. Ezzel a beszélgetéssel — amelyről lapunkban részletes tudósítást közlünk — felvetődött az a gondolat, nem volna-e lehetséges itt Debrecenben is egy ilyen elemiiskolai internátust megszervezni és felállítani. Erre akkor nem tért ki informátorunk, mivel a kérdés mélyebb tanulmányozást és bővebb részletezést kíván. Most azonban az alább közölt cikkben tudományos és gyakorlati szempontból alapos elmélkedés tárgyává teszi a kiváló igazgató ezt a kérdést, amely öt évek óta, illetékes körökben pedig szintén régebbi idő óta állandóan foglalkoztatja is.

Debrecenben más a helyzet, mint Komádiiban volt melőbb az internátust felállították volna. Debrecennek nagyobb határa van ugyan, de 34 helyen van iskolája a határban. 17 két tanterős és 17 egy tanterős iskolája van. Egy-egy osztály létszáma 40—100-ig volt a különböző helyeken. Ezek a gyermekek, nem úgy mint a falusi és városi gyermekek, óvodába sem jártak. Ezekbe az iskolákba — legalább is legtöbb iskolába nemcsak három, hanem négy vagy öt kilométerrel is járnak gyermekek. Debrecen határában is nagyon sok tanyai iskola van, amelyek — különösen a nyugati részen — erős, vagy téli időben alig megközelíthető. Így a tanyai iskola kedvezőtlenebb viszonyok között van, mint a hasonló részben osztott, vagy osztatlan 6. osztályú falusi iskola.

Az újabb népiszkolai törvény kötelezővé teszi a VII. és VIII. osztály felállítását. Mégha egyetlen zsúfolt iskola sem volna a határban, ez a két ávfolyamot illetően többet zsúfoltá tenné: de mint említettük, van. Ez azt is jelenti, hogy 17 iskolában a tanterős I—VI. osztály helyett, I—VIII. osztályt, a másik 17 helyen 4—6 osztályú vegyes iskolát tanítanak. Így ma úgyis minden tanyai tanító lehetetlen feladat előtt áll. A VII—VIII. osztály felállítását miatt nyolctelét forgócsott tanítói erő nem tudja az eddig elért eredményt sem biztosítani az alsóbb osztályokban. Egy osztály növendékeinek életkora 6 évtől 14, illetve meghosszabbított 16 évig, vagyis a veszedelmes serdülő korig tart fiuknál és leányoknál egyaránt.

Ezt a kedvezőtlen helyzetet minden körülmények között csak anyagi áldozatok útján lehet megváltoztatni.

Az egyik módja az, hogy mindenik tanyai iskolához újabb tanítói állást kell szervezni, hogy az egy tanterős iskolák részben osztottá tegyék, a részben osztottaknál a VII. VIII. osztályt külön tanterős tanítsa. Mindenüvé újabb tantermet kell készíteni, mert sem a kis gyermekek, sem a nagyobb serdülő leányok és fiúk télen este nem járhatnak haza kilométerekre. Felváltva tanítást így lehetetlennek tartom. Mindenüvé tanítói lakást kellene építeni. Ekkor is vegyes lenne az osztály mindenütt. Nem lehetne elegyet tenni annak a kívánalomnak, hogy a VII. VIII. osztályú leányokat nők, fiúkat férfiak tanítsák. Sem szülei, sem tanítói felügyelet nincs, míg a gyermekek hazulról az iskolába és vissza mennek kilométereken keresztül.

A másik módja volna a segítségek, ha a felsőbb, V., VI. osztályos növendékeket is főleg egy tanterős 6. osztályos osztályokból elvehetnék, hogy az osztályvezető minden erejét az alap kiépítésére fordíthatná. De kívánatos volna az, hogy legalább is a VII. VIII. osztályos fiú- és leánygyermekek ne járnának egyrútt az alsóbb osztályos növendékekkel, hanem a téli hónapokban, mikor a földművelőknek legtöbb munkája születik, 5 hónapig Debrecenben a fiúk és leányok különkülön internátussal ellátott gazdasági irá-

nyú VII-ik, VIII-ik osztályba járnának. Az év 7 hónapját, vagyis a munkaidőt a szülei házból és a gazdaságban tölthetnék el. E tekintetben Debrecen különösen kedvező helyzetben van. Nagy kár volna ezt a kedvező lehetőséget elmulasztani.

Debrecennek van két gazdasági népiszkolája. Az I. számú a Mikespércsi-úton, a II. számú a Kishegyesi-úton. Az I. számú 9 tanterős. Közülük 6 gazdasági szaktanterős, 3 közismereti tárgyat tanít. Az iskolának van a telcen négy tanterme. A Fokos-útcán 2 tantermes és háztartási konyhája teljes felszereléssel. A telcen levő 4 tanterem főleg szükség esetén emellett lehetne húzni. Így még 4 tantermet lehetne nyerni. 23 és fél hold földön gazdálkodik az iskola. Van teljes gazdasági és iskolai felszerelése. Gazdasági épülete. Igazgatói lakása.

A II. számú iskolának az építkezése pavilionszerű. 8 tanterős. 7 tanterős gazdasági szaktanterős, 1 közismereti tárgyat tanít. Van 6 tanterme és egy háztartási épülete. Ez magában foglal egy tantermet, pincét, kamrát és 20 tanuló tanulására alkalmas konyhát. Gazdálkodik 27 kat. hold földön. Ennek is van gazdasági és iskolai felszerelése. Gazdasági épülete. Mind a kettőnek olyan felszerelése van, amely alkalmas volt arra is, hogy gazdasági továbbképző tanítói-tanfolyamot is tarthassanak itt.

Ezek az intézmények azért épültek, mert a VII. és VIII. osztály felállítását előtt minden olyan növendék, aki elvégezte a VI. osztályt, a nem ment középiskolába, még 3 évig járt hetenkénti beosztással gazdaságba, mivel kereskedő vagy iparos tanulóknak csak a 14 év betöltése után vették fel.

A VII. és VIII. osztály felállításánál elnéptelenedett a gazdasági. Csak azok járnak ide 40 félnapra, akik a VIII. osztály elvégzése után nem mennek ipari vagy kereskedelmi pályára.

Debrecen belső részén lakó gazdálkodók gyermekei középiskolába, főiskolába járnak. Az idejáró gyermekek szülei közül alig van földművelő, 3, vagy 4 százalék. Talán ennyi azoknak a száma, akik maguktól is ide járnának. Pedig a tanyavilágban százával vannak olyanok, akiknek életérdek volna, hogy itt szerezzék meg azokat az ismereteket, amellyel a szülei házból szerzett ismereteket kibővíthetnék, esetleg kijavíthatnák. Igazi 100 százalékos értéket a maga felszerelésével, tanterével csak a tanyai VII. VIII. osztályos növendékeknek jelentene ez az iskola. A kiszáda, gazdasági munkás gyermekek legnagyobb részét itt laknak.

Csak internátust kellene hozzá építeni, az egyiknél a fiú, másiknál a lányok elhelyezésére. Ezekben az internátusokban a növendékek állandó felügyelet alatt volnának. Egész nap elméleti, gyakorlati vezetői, s azután a nevelőtanítók felügyelete alatt. Ugyhogy a szülők nyugodtak lehetnének gyermekeik felől, mert nevelési, tanulási és erkölcsi szempontból összehasonlíthatatlanul kedvezőbb helyzetbe jutnának. Az ismereteknek kiszádaságukban nagy hasznát vehetnék. Ezenkívül itt a gyermekek az elméleti oktatáson kívül különböző háziipari foglalkozásban is kiképzést nyerhetnének, amire egy kizsádasnak, különösen tanyai kizsádasnak feltétlenül szüksége van. Így pl. gazdasági kosarak készítése, egyszerű gazdasági eszközök és háztartási tárgyak házilag való elkészítése. Kéfe, seprő, kosár és suskó készítmények előállításai. A leányoknál nagyon fontos helyes, nőtíes és egészséges étel elkészítésének gyakorlati elsajátítása. Sütés, főzés, zöldségek, gyümölcsök elkészítése és téli eltartása stb. Egyszerű háztartásban előforduló szabás-varrás és kézimunkák.

E mellett a városi VIII. osztályt végzett növendékek oktatására is volna idő és szel és tavasszal, amikor a tanyai növendékek nincsenek bent és az idejárás kedvezőbb is a városi gyermekeknek a távolság miatt.

Igy gondolnám én a tanyai internátus felállítását Debrecenben. Az én gyermekkoromban azt hallottam, hogy akik katonák voltak, azoknak legtöbb részét meg lehetett ismerni házatájáról, magaviseletéről, fegyelmességéről és rendszertetéről.

En azt gondolom, hogy azokat is meg

lehetne majd ismerni a házatájáról, magaviseletéről, tisztellettudásáról, rendszertetéről és szaktudásáról, akik a Gazdasági internátusban eltöltik majd a 2 év alatt a 10 hónapot.

Nagy Lajos
ref. igazgató tanár

Különös családi bonyodalom egy végrendelet körül

Végh Sándorné, született Gyetvai Katalin, tordai lakos az elmúlt évben végrendelettel családi bonyodalomra felül és a rendelkezése szerint örökösévé Buczkó Istvánt és Gyetvai Krisztinát tette. Gyetvai Mihály biharkeresztési földműves, aki szintén reménykedett abban, hogy az örökség jó része reá száll, annál is inkább, mert hiszen ő hosszú esztendőkn át élt az idős asszony mellett, aki egyébként őt is felnevelte, most azonban, bosszút forralt és feljelentést tett a csendőrségen a végrendelet két örökös ellen. Azt állította rólok, hogy Buczkó István és Gyetvai Krisztina a torda községében bejelentették, hogy Gyetvai Mihály elhunyt, s így a végrendeletben őt

már törvényszerint is mellőzni lehetett.

Erre csakugyan vizsgálat indult mennyiben felel meg Gyetvai Mihály feljelentése a valóságnak. A hosszúságos vizsgálat után aztán kiderült, hogy a két meggyanusított egyáltalában nem tett semmiféle halotti nyilvántási bejelentést a tordai községében, viszont Gyetvai csakugyan örökölt egy fillért sem, mégpedig azért, mert az örökösével az utóbbi időben rossz viszonyban volt, aki egyenesen kiközösítette őt mindenféle vagyonból. A vizsgálat ebben a pillanatban még nem ért véget, sőt a csendőrség most jelentést tett a debreceni királyi ügyészségen is, ahol eljárás indul a különös örökösödési ügyben.

Ujból szabályozták a benzin és motorkó kiszolgálását

Budapest, január 28. (MTI) A hivatalos lap esütőrtöki száma közli a kereskedelmi és közlekedési miniszter rendeletét a közúti benzinüzemű gépjárművek hajtására szolgáló benzin és szeszkeverék (motorkó) kiszolgáltatásának újabb szabályozásáról. A rendelet értelmében az ez évi február hónapra érvényes motorkójegyeken levő szelvények ellenében csak a szelvényeken feltüntetett motorkó mennyiségek fele szolgál-

tatható ki. A SM. és a IIM. jelzésű motorkójegyeken levő szelvények ellenében összesen 3, illetőleg 8 liter motorkó lehet kiszolgáltatni. A kiszolgáltatás módja a következő: A jegyen levő két-két drb. egy literrel szóló szelvény ellenében egy-egy liter motorkó, az utolsó páratlan számú jegy fejrészével összefüggő szelvény ellenében pedig egy liter motorkó szolgáltatható ki.

Több, mint száz magyar faju kutyát törzskönyveztek Debrecenben

A törzskönyvezésnél a pulik vitték el a pálmát

Hirt adunk arról, hogy Debrecenbe érkezik Hossval-Hollóssy Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, a Magyar Eblenyésztők Országos Egyesületének ügyvezető igazgatója, hogy itt a fajtisza magyar kutyákat törzskönyvezzék.

Hossval-Hollóssy Lajos gazdasági főtanácsos kedden este valóban megérkezett és szerdán délelőtt a Baltázár Dezső-utca 5. számú házból hozza a magyar faju kutyák törzskönyvezéséhez. Az érdekeltek már a kora reggeli órákban megindultak kutyáikkal, hogy a pedigrezési elvégezhessek, ami nem is olcsó mulatság, mert a törzskönyvezés 10 pengőbe kerül. Ennek ellenére, mégis több, mint száz magyar faju kutyát vitték törzskönyveztetni.

A Baltázár Dezső-utca 5. számú ház udvarán, amelyet egy lelkes kutyabarát bocsátott a gazdasági főtanácsos rendelkezésére, vidáman ugrándoztak a szebbnél-szebb pulik, pumik, komondorok, kuzavok és vörös vizslák, amíg rájuk került a sor. Bent a szobában pedig a tulajdonosok izgultak, hogy valóban fajkutyáik van-e.

Hossval-Hollóssy Lajos gazdasági főtanácsos minden elővezetett kutyát jól szemügyre vett és utána egymás után diktálta az adatokat.

Neve: Buksi, Fajtája: Puli. Születési éve: 1936. Apja: Öspuli. Anyja: Öspuli. Tulajdonosa: Bötykös Gyula, neme, színe stb. adatok kerültek még ezután kiöltésre. Utána a gazdasági főtanácsos aláírta a törzskönyvet és a boldog kutyatulajdonos a törzskönyvezési díj kifizetése után örömtől sugárzó arccal hagyta el a helyiséget.

Az egyik kutyatulajdonos örömmel újságolta, hogy remek puli kutyája anyai örömlöknek néz elébe és legalább 8—10 kis puli kutyára számít.

Megkérdeztük Hossval-Hollóssy Lajos gazdasági főtanácsost, hogy Debrecenben melyik fajta kutyából törzskönyvezett legtöbbet?

Eddig már több mint száz kutyát hoztak anyakönyveztetni, de Debrecenben azt tapasztaltam, hogy a Puli van legjobban elterjedve. Utána nyomban a komondo-

rok következnek. Országos viszonylatban ez a helyzet. Azt szeretnénk keresztülvinni, hogy a magyar közönség tartson ki a magyar faju kutyák mellett. Hiszen ha összehasonlítást teszünk a gondozott magyar és idegen faju kutyák között, akkor nyugodtan mondhatom, hogy a döntés a magyar faju kutyára esik. A Magyar Eblenyésztők Országos Egyesülete már régebben mozgalmat indított, hogy ne csak a pasztörök pulit és a tanyákat őrző komondorokat, tehát a haszon kutyákat, hanem a városokban élő összes magyar faju kutyákra terjesztsek ki az adókedvezményt. Ez a mozgalmunk eredményre is vezetett. Reméljük, hogy ezután a városi közönség is megkedveli a magyar faju kutyákat és azt fogja tenyészteni az idegen faju kutyák rovására.

Amint Hossval-Hollóssy Lajos gazdasági főtanácsos befejezte nyilatkozatát, az egyik kis puli mintha tudta volna, hogy róla van szó, boldogan ugrándozott, majd okos tekintetű a főtanácsosra szegve két lábra állott és pacsit nyújtott. Ki ne szeretné ezeket az okos kis állatokat — jegyezte meg Hossval-Hollóssy Lajos.

Amint befejeztük a beszélgetést, a szobában öt különböző fajú kutya várta türelmetlenül, hogy mikor kerül sor rá. Az udvaron pedig egy közismereti és népszerű debreceni szobrászművész hajlódott kutyáival, aki nem kevesebb, mint öt kutyát vitt törzskönyveztetni. Megkérdeztük a szobrászművészt, hogy mind az övé?

Nem, hangzott a válasz. Barátim is megkértek, hogy az övékét is vigyem el és most szét szaladtak. Össze kell szednem, mert nem sokára rám kerül a sor. Amikor az udvart elhagytuk, az emberek párázón még mindig vezették a kutyákat, hogy törzskönyvezzék. (...)

ARKAS virágüzlet
Kossuth-u. 17. Tel.: 32-46
Legolcsóbb termelői árak!

Sok bonyodalmat okozott a villamosjegyek árának felemelése Debrecenben

A magasabb díjszabás premierjén kétszeres munkájuk volt a villamoskalauzoknak

A napokban megírtuk, hogy a Debreceni Helyiérdekű Vasút január 28-tól felemelte összes vonalain mind a villamos, mind az autóbussz viteldíjait. A magasabb díjszabás premierje tehát szerdán volt Debrecenben. Az új rendre való átérés azonban nem ment mindenhol simán s különösen sok bonyodalmat okozott a már kiadott füzetek sokasága.

Sokan nem is akarták elhinni, hogy szerdától kezdve felemelték a villamos viteldíjait. Előfordult olyan eset, hogy a villamoszt zsúfolásig megtöltötték az utasok. Igen soknál nem volt pénz sem, csupán egy-egy régi füzetjegy, vagy éppen 16 fillér, az eddigi szakaszjegy ára. Azokat, akiknek nem volt elegendő pénzük, természetesen kénytelenek voltak leszállítani a kocsirol a villamoskalauzok a legközelebbi megállónál.

Igen sok gondot és bajt okozott a régi füzetjegyek beváltása. Minden villamoskocsiba két jegykezelőt állított be a HÉV s még így is nehéz és kétszeres munkájuk volt. Egyik jegykezelő a régi füzetjegyeket váltotta be. Minden megmaradt régi füzetjegynek kifizették az árát. A teljes, érintetlen füzetet viszont ráfizetés mellett új füzettel cserélték be a főkallauzok.

Főkérdésekre adott okot nem egy esetben az is, hogy az új, magasabb áru füzetjegy színe is megváltozott. Míg eddig a szakasz-füzetjegy színe

sárga, az átszálló-füzetjegy pedig halványzöld volt, most a szakasz-füzetjegyek színe zöld, az átszálló-füzetjegyek pedig rózsaszín lett.

A magasabb díjszabás tehát sok bonyodalmat, sok gondot és a villamoskalauzoknak kétszeres munkát adott. Az utazóközönség, mint minden drágulással szemben, ezzel sem viseltetett nagy szimpátiával s talán ennek tulajdonítható volt, hogy az utazóközönség száma a premier napján megcsökkent. A közmondás azonban azt tartja, hogy minden csoda három napig tart s akik eddig villamoson jártak, ismét visszatérnek ehhez a közlekedési eszközhöz, nemcsak azért, hogy ne kelljen gyalogni, de cipőtalpkímélés szempontjából is! Az utazóközönség viszont elvárja, hogy a díjszabás emelkedésével több figyelemben részesítsék kívánalmait és a HÉV igazgatósága igyekezik kényelmesebbé tenni utazásukat.

A szerdai nap tanulságai közül talán legszembetűnőbb, hogy a nagyközönség őszinte együttérzéssel figyelte azt az óriási munkát, amit a villamoskalauzok végeztek. A legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a hidegben, melegben nehéz szolgálatukat egváránt nagy odaadással, körültekintéssel teljesítő villamoskalauzokról, akikről hiszszük, nem fog elfeledkezni a HÉV igazgatósága sem s igyekezik helyzetükön is javítani.

gyenge jog. Belső állami jog és nemzetközi jog között a legnagyobb különbség az, hogy az előbbi az alárendelés, az utóbbi ellenben a mellérendelés elvén épül fel. Nem érv a nemzetközi jog jogi természeténél ellen az sem, hogy a háború állandóan megismétlődő jelensége az emberiség történelmének és belátható időköz az is marad. Tévedés a nemzetközi jogot a pacifizmussal azonosítani. A nemzetközi jog a háborúban és háborúban egyaránt szabályozza az államok közti viszonyt.

A háború nemzetközi jogának leggyakorlatibb feladata a háború szenvedéseinek enyhítése. A genfi konvencióknak a beteg és sebesült katonák sorsának javítására, valamint a hágai egyezményeknek és az 1929. évi genfi egyezménynek a hádfogyók helyzetére vonatkozó rendelkezései jelzik legjobban azt a fejlődést, melyet e téren a nemzetközi jog az utolsó háromnegyed évszázadban felmutat.

Miként a győzedelmes forradalmak a közjogot, úgy alakítják át a nagy háborúk és az azokat követő békeszerződések a nemzetközi jog számos területén.

A magyar nemzet katona nemzet, de egyben jogász-nemzet is. Ha állami létünket annyi zivatáros századon át megtudtuk menteni, hogy ebben a magyar katonai vitészségén kívül döntő része volt antuálisan létező közjogunkhoz szívesen nek is, hogy sokszor már-már csak virragasztunk. Ily történelmi élmény után éppen a magyar nemzetnek nincs oka megtagadni a létjogosultságot a nemzetközi jogtól, amely gyenge jog ugyan, de mégis igazi jog.

Az egybegyűlt közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig dr. Flachbarth Ernő professzor kitűnő fejtegetéseit és az előadót lelkesen ünnepelte.

Szengázmérgezés következtében meghalt egy dorogi földműves

Nagy Miklós 47 éves hajdudorogi földműves az elmúlt este lefekvés előtt erősen befűtötte a szobát, melyben aludt, s álitólág egy jó kanna szentet rakott a tűzre, azután nyugovóra tért. A későbbi vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a szén nem égett el a tűzhelyen, hanem csak füstlögött és olyan erős szengázt fejlesztett, hogy az egyedül alvó föld-

műves megfulladt a szobában. Reggel a szomszédok fedezték fel az idős ember halálát, amikor elhaladtak a lakás előtt, ahonnan ekkor már vastag sugárban ömögött ki a fojtó gáz. A gyors orvosi segítség is haszontalan volt, Nagy Miklós nagynis már egy órával lefekvése után megfulladt. Temetésére a királyi ügyvétség engedélyt adott.

Eladta házát s az összegből 3000 pengőt ajánlott fel a református egyháznak az árvák gyámolítására egy egyszerű munkásember

Csendes beszélgetés Buday bácsival, aki csak azt kéri, hogy felesége mellé temessék el

Nem mindennapi megható és szép példáját adta egyházához való ragaszkodásának Buday István 78 éves debreceni lakos. Az idős egyházi eladta Homokkerthben levő klesny házikóját s az összeg túlnyomó részét, közel háromezer pengőt, munkás élete csaknem minden gyűmölését a debreceni ispotályi református egyháznak adományozta egy, az egyházzal kapcsolatban felállítandó leányárvaház létesítésére.

Az emberi önzetlen szeretet eme fénylő és valóban nem mindennapi példájára, amit Buday István mutatott egyháznak, Molnár Ferenc református lelkipásztor, az ispotályi egyházzal vezetője hívta fel figyelmünket és tett jelentést az egyház presbitériumának a nagyszívű megajánlásról.

„BIBLIA, ENEKESKÖNYV ÉS SZEMÜVEG AZ ASZTALON...”

Felkerestük az atkalommal az öreg Buday bácsit homokkerthi Kíss Áron-utca 13. szám alatti lakásán, hogy kevés időre elbeszéljünk egy életéről és tetteiről, mint egy leltár erre a valóban példás esetelekedésre.

Amíg kifelé megyünk átbagaztást kérve érdeklődünk felőle. Csodálkozva látjuk és tapasztaljuk, hogy Buday bácsi mindenki, a legapróbb gyermek is ismeri. Nem esoda, mert — mint később megtudjuk — husz hosszú esztendeje lakik jelenlegi házában.

Egyeszerű fehérre meszelt kis házikó, ahol ő lakik. A telken két különálló épület van. Egyikben lakik a ház új tulajdonosa Ábel Mihály kertész családjával, a másikban pedig Buday bácsi élt egyszerű esendes, puritán életét.

A szoba, ahova belépünk, egyszerű, de mindentel a tisztaság esillög. Az öreg ruhazsekrény és a tornyos ágy mellett a falon, megfahult fényképek díszelnek, mint egy leltár kor illefelejtelt emlékei. A díbarnára festett erőlábú asztalon hálta, énekeskönyv és szemüveg fekszik egymás mellett. A sarokban pedig az egyik széken ámos émos dorombol hékés meglepéssel. Ilyen az otthon az esti pillanatfelvételt fényénel, amint szemünk keresztülfelé a kis szobát. Meleg barátsággal fogad bennünket Buday István. Derűsen pipázva hallgatja meg jöveteleink etjét s mikor elhaltunk, szinte minden nosztalgia nélkül.

az öregek kedves bősézdúságával kezd bele mondókájába.

SZERETNEK A DEBRECENI ÁRVÁKNAK MELEG SZOBÁT ÉS KENYERET ADNI

Elmondja, hogy felesége, akivel hosszú és boldog házasságot élt, egy éve távozott el az élok sorából. Azóta egyedül él. Családjá, gyermekeit nincsenek s a háztartását is maga látja el.

Rokmaluk feleségem részéről is lübben vannak, azonban velünk soha senki nem lübdött, még csak meg sem látogattak, így aztán közösen elhatároztuk, hogy kevés vagyónunkat jöteknycéfra hagyjuk. Nekem már — állapítja meg a magyar ember bücs derűjével — nem kell új ruha, elég a nyúltes is, ami van, hiszen én is elnyűltem. Ezért úgy határoztam, hogy eladom kis házamat, mint gázgyári fűtő ezeltől 20 esztendővel ezeltől vettem keresetemből. El is adtam háromezer nyolcszáz pengőért s az összegből háromezer pengőt felajánlaltam az ispotályi egyházzal és egy alant landó leányárvaház céljára. Ez az összeg azonban lehetséges, hogy még nagyobbra fog emelkedni, mert én már csak a lehető legkevesebbet kóltök még hátralevő évelmben.

Szerettem mindig az árvákat — mondja az öreg Buday bácsi meghatott-ságtól reszkető hangon — mindig az árva kisgyermekeknek éltök feleségemmel s ezért gondoltuk, hogy hova adnók kis vagyónunk, mint a szegény kis gyermeknek. Szeretnék a debreceni árváknak meleg szobát és egy darab kenyeret juttatni.

„FELESEGEM MELLE TEMESSENEK EL”

Elmondotta még a beszélgetés folyamán, hogy neki már csak egy kívánsága volt az adomány fejében az egyháztól: szeretnék, ha feleségével közös sírba temetnék el s egy egyszerű kis követ állítanának sírjára. Természetesen az egyház teljesül Buday bácsi szerény és megható kívánságát, amit nem érdekel a világ es esténként a lámpa halvány világánál az Isten örök üzenetét olvasva.

Elbűsültünk Buday István bátyánktól, egész a kapulig kísér bennünket a még onnan is sokáig tekint utánunk. Adja az Isten, hogy ő maga is meglássa azokat a kis gyermekeket, akik majd az ő adományából kapnak meleg ruháskát, elpüskét és kenyeret. Sok Buday István kelte ma s akkor nem volna elhagyott árva Magyarországon! Barab Tibor.

Három igaz szó

ha kép, legyen

BURG FOTO Hanqya-bérház PIAC-UTCA 40.

Kiss József tankerületi kir. főigazgató és Flachbarth Ernő dr. egyetemi ny. r. tanár nagyértékű előadásai a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon

Szerdán délután zsúfolásig megtelt előadó terem előtt folyt le az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam előadóestje. Az előkelő közönség soraiban ott láttuk Szűcsy László főispánt, dr. Oláh Lajos táblai tanácselnököt, dr. Kálmay Kálmán egyetemi rector, dr. Hankiss János egyetemi professzort, a Népszerű Főiskolai Tanfolyam elnökét, dr. Tankó Béla, dr. Baranyai Béla, dr. Bozóky Ferenc egyetemi professzorokat, dr. Bossenyei Lajos ny. tank. kir. főigazgatót, dr. Szondy György tanügyi főtanácsost, dr. Horváth Gyula kir. törvényszéki tanácselnököt és másokat kulturális és társadalmi életünk vezetői közül.

Kiss József tankerületi kir. főigazgató előadásában ismertette a lánegész biológiai feltételeit. Néhány konkrét esetet sorolt fel a nagy tudósok agyának szerkezetéről. Azután azt vizsgálta, hogy mely népfajoknál gyakoribbak a lánegelmű emberek s az egyes népfajok szerint milyen nyilvánvaló meg náluk a lánegelműség. Az északi népek inkább böleselők, természet-tudósok, államférfiak és hadvezérek, míg a déliek művészek, költők és böleselők. Persze ezt nem lehet pontosan elhatárolni. Mi magyarok nagyszerű nyelvészek vagyunk. Sokan tanulnak meg jól külföldi idegen nyelveket. Nagyszerű képzelők is van, ezért van közölünk sok fró, költő és kiváló matematikus. A lánegelműség 20—30 év között jelentkezik. Ez a kor az, amelyben legtöbbször az alkotóképesség maximuma megmutatkozik.

Szembeszállt a Lombroso-féle elmélettel, melynek hívei a lánegeszt és az örökös rokon lelki tulajdonságoknak tüntetik fel.

Hangoztatta, hogy a tehetség nemzeli kincsünk, melyet védenünk és fejlesztünk kell.

Az emberek nagy része normális tehetségű. Minden ezer emberre 20—25 kiváló tehetség esik. Az igazi alkotó lánegész ritkább, átlagban minden egy millió emberre esik 1—2.

Az egybegyűlt közönség a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig Kiss József tankerületi kir. főigazgató nagy tudással közzült és igen élvezetes formában tartott előadását és az előadó főigazgatót lelkesen ünnepelte.

Utána dr. Flachbarth Ernő egyetemi ny. r. tanár tartott előadást arról, hogy van-e nemzetközi jog?

E kérdés csaknem oly régi, mint a nemzetközi jog tudománya, amely az újkor elején, a XVI.—XVII. században keletkezett. Franciscus de Victoria és az úgynevezett spanyol nemzetközi jogi iskola, Albericus Gentilis és legfőképpen Hugo Crocius vetették meg az alapját. A nemzetközi jog az államok közti viszonyt szabályozza a államok közötti, nem pedig államok feletti jog.

Azután azzal a véleménynyel szállt szembe, hogy a nemzetközi jog azért nem igazi jog, mert szabályait állítólag rendszerint nem követik. Az úgynevezett nemzetközi közigazgatási jogot (nemzetközi vasúti és autóközlekedés, nemzetközi postai és távforgalom, tengeri és nemzetközi forgalmi hajózás, nemzetközi jogsegély, a járványok, rabszolgák és leánykereskedelemből nemzetközi védelem szervezése stb.) az államok sokkal lelkiismeretesebben tartják be, mint az egyesek az állami büntető és közigazgatási jogot. Ezen kívül is vannak a nemzetközi jognak nagyon stabil fejezetek: mint például a követtségi és konzuli jog.

A nemzetközi egyezmények és nyilatkozatok hosszú sora bizonyítja, hogy az államok kötelezőnek ismerik a nemzetközi jogot. A nemzetközi jog igazi, bősé-

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bikaszálló félemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvesznek minden kedden és esütörtökön délelőtt 10-12 óráig.

A PART KÉPVISELŐI KÖZÜL: Balogh István fogad minden hétfő első vasárnap délelőtt 11-12 óráig.

A MAGYAR ÉLET PARTJÁNAK TÁRSASKÖRE az Arany Bikaszálló félemeleten nyitva minden nap délelőtt 9-1 óráig és délután 3-9 óráig.

PARTNAP minden hétfőn délután 5-8 óráig.

A HAJDU VÁRMEGYEI MAGYAR ÉLET PART vármegyei központjában, a debreceni Főispán Hivatalban minden hétfő délután 11 óráig és pénteken délelőtt 8 óráig, 11 óráig panasznap fog tartani, mely alkalommal partunk tagjai panaszokat és kéréseket előadhathatják.

Ugy indultam...

Ugy indultam, mint friss tavasz hajnalban Csengő pasirtnének, Ifjú pallása voltam a virágnak, A napfénynek, a szélnek.

Ugy indultam... de elfeledtem aztán, Sőtélbe, borzalomba, Hej, — most megbújék, mint apró gyerek A kis játszó sarokba.

Es elfelednek minden, ami élet, El nem mozdulnék onnan, Térdig kopatva lábam, megkeresném Csak tudnám, merre, hol van?

Ugy indultam, mint friss, tavaszi szellő, Zengő pasirtnének, Es most riadtan várom, hogy mi jön még S a holnapról is félek.

RADVÁNYNÉ RUTIKAY EMMA.

— **D. dr. Révész Imre püspök** a nagy hófúvások következtében Hajdúszoboszlóba tervezett látogatása elmaradt. Látogatását előreláthatólag két hét múlva fogja megkezdeni, amikor is meglátogatja a fiú kálvineumot és másnap délután keretében előadást tart.

— **Dr. Sándor Lajos tb. szolgabíró** Rásó István alispán központi szolgálatra berendelte Debrecenbe Hajdúszoboszlóból.

— **Ma délután lesz a református iskolaszék ülése.** A református iskolaszék ma délután fél 4 órakor tartja az egyház tanácstermében Molnár Ferenc lelkész vezetésével az évi első ülést. Az ülés tárgya két tanítónői állás jelölésének megvitatása lesz.

— **Debrecen város Vöröskereszt választmány**a pénteken délután fél 6 órai kezdettel ülést tart a város háza tanácstermében.

— **A Szociális Műszaki Filmműhely** rendez február 1-én délelőtt 11 órakor az Apolló-filmstúdióban Szifre kerül a „Gyermekszív”. Jegyek válthatók szombaton és vasárnap az Apolló pénztáránál. A nagyérdemű közönséget ezúton meghívja a vezetőség.

— **Adomány a Vöröskereszt részére.** Török László érmihályfalvai lakos a Vöröskereszt részére 16 darab könyvet és két darab gyantásálat ajándékozott. A nemeslelkű adakozónak a Vöröskereszt nevében is ezúton mondunk hálás köszönetet.

— **Kétszázezer pengő tanulmányi jutalmat** kaptak a délvideki középiskolások. A közoktatásiügyi minisztérium a Délvidéken visszatért középiskolák szegénysorsú, jó előmenetelű tanulóinak segélyezésére kétszázezer pengőt fordított. A segélyben a különböző nemzetiségekhez tartozó tanulók is részesültek. A kiosztással kapcsolatban bensőséges ünnepélyt rendeztek az egyes iskolákban, melyeken megjelentek a közoktatás vezető tisztségviselői is.

Felhívás a Zenekedvelők Köre bérleihez

Telmányi Emilnek, a nagy magyar hegedűművésznek 3 év előtti nagy debreceni sikerére visszemlékezve a Kör vezetőségének most újból sikerült tárgyalások folytatól a Dániában élő hazánkfiaival akinek az idén egyetlen lehetősége most február 13-án lenne arra, hogy városunkban ismét hangversenyt adjon. Tekintettel azonban arra, hogy február 15-én Erna Sack lép fel hétfőn, február 24-én pedig a Gebel-trió Mozart-estje lesz (ez utóbbi a bérlek számára 1.50 P-s és 1 P-s jegyekkel). **Telmányi hegedűestjét csak bérletlen kívül tudná a kör megrendezni.** A bérlek természetesen bérleti áron váltathatók jegyeket.

A jótékony cél érdekében tartva szem előtt, csak abban az esetben tudja a kör biztosítani Telmányi február 13-i fellépését, ha a bérleknek legalább 70 százaléka igényt tart bérlet helyére. Ezért ezúton kéri a vezetőség a bérlek közönséget, hogy amennyiben a Telmányi-hegedűest iránt érdeklődik, szíveskedjék a jegyigényeseket legkésőbb február 4-ig telefonon (22-23) vagy személyesen bejelenteni a Harmathy-könyvkereskedésben (Piac-u.).

Méltó lenne városunk közönsége nemcsak nagyvárnyaihoz, ha lehetővé tenné, hogy a két világhírű művész, Telmányi és Erna Sack párnapos időközben koncertezhessen nálunk.

— **Adomány a kétgyermekes anya részére.** N. N. a kétgyermekes szegény anya részére 3 pengőt küldött bé szerkesztőségünkbe. Az adományt itt nyugtázzuk s azt a kívánt célra elintáztuk.

— **A zsírosbőrdön nyomra vezetett.** Dankó Pál nyíregyházi lakos Király Dezső pincéjéből élelmiszereket és egy bőrdön szirt lopott. A károsult feljelentésre megindult nyomozás eredményre vezetett, mert megtalálták a zsírosbőrdön üresen Dankó Pál lakásán. A vádlottat jogerősen 4 hónapi fogságra ítélte a nyíregyházi törvényszék.

— **Nagyt ívott a betörés előtt.** Szabó András 35 éves rovtöltött szabóság, akit sorozatos büntetési miatt örökre kitiltottak az országból, két héttel ezelőtt betört az egyik szegedi szabómester üzletébe és több értékes ruhát, valamint anyagot vitt el onnan. Előzőleg az egyik italmérásban tíz pengő árú hort fogasztott el. A szegedi törvényszék héthónapi börtönrre ítélte.

— **Félelvi beiratkozások a Zenekiskolában.** A Városi Zenekiskolában a II. félévi beiratkozások február hó 2-án kezdődnek az összes tanszakokra. Tanfolyamok a következők: 8. 10. 12. 14 P. Zenei előkészítő (ovoda) havi 3 P. Fúvós tanszakokon havi 2 P. Nézvőző tanszak ingyenes. Beiratkozási díj 6 P. Hivatalos órák: Naponta délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig Vár-u. 1. sz. Telefon 23-96. Bővebb felvilágosítás a zenekiskola hivatalában.

— **Kecskeméten még csak most vezeték be a kenyérléteget.** Nagyobb városaink közül Kecskeméten vezették be legelőször a kenyérléteget. Vasárnap volt a premier.

— **Nagy kedvezményeket élveznek a Német Tudományos Intézet nyelvtanfolyamának hallgatói.** A német birodalmi követség védnökcsal rendezett nyelvtanfolyamok iránt ezúttal a szokottól is nagyobb érdeklődés nyilvánul meg, aminek magyarázata abban rejlik, hogy a rendező Német Tudományos Intézet a Német Akadémia támogatásával létrehozott kitűnő kölcsönnyelvtart, képes folyóiratokat, napilapokat bocsátat a hallgatók rendelkezésére, ezenkívül irodalmi estéken, hangversenyeken kedvezményes beléteget biztosít számukra. A tanfolyamok során pedig a legújabb hállokat németországban szótárat kaphatnak. Beiratkozás és felvilágosítás a Német Tudományos Intézetben (Berenc József-út 22. II. emelet, telefon 13-27) napoként 6-8 óráig.

— **Ünnepélyes síremlékavatás volt Nyíregyházán.** Vasárnap avatták fel Nyíregyházán Domján Elek volt tiszai evangélikus egyházkerületi püspök síremlékét. A síremlék Thuróczy Zoltán püspök áldotta meg magasszárnyalású beszéd kíséretében.

— **Mestervizgára készülő iparosgéddek figyelmébe!** A városi szakirányú iparostanonciskolában február hó 4-én (szerdán) délután 6 órai kezdettel az V. mestervizgára előkészítő tanfolyam nyílik meg. A tanfolyamra még két résztvevőt felvesz a tanfolyam helyi vezetőség. Jelentkezni lehet hétköznap délelőtt 12-1 óra között a városi ipariskolák igazgatói hivatalában (Burgundia-utca 1. sz.). A tanfolyam részvételi díja 15 pengő.

— **A Péterfia Egyházközség Női Köre** újból megkezdte munkáját. Első összejövetele február 2-án lesz délután 4-6-ig a Baltazár-teremben. Szeretettel várjuk az összejövetelekre úgy a régi, mint az új tagokat.

— **Frizurabemutatót rendeztek Nyíregyházán.** Nagy érdeklődés mellett rendezték meg Nyíregyházán az első női frizurabemutatót az ottani fodrászmesterek. A nagyszámú közönség előtt közel negyven különböző frizurát mutattak be.

— **Minden hazafias kereskedőnél kaphat repülőbélteget.**

— **Lopásért 8 hónapi börtön.** Sővácó Edéné tisztaszányi lakos Frisbátor községbe utazott és Gibla Vilma lakásából több száz pengő értékű ruhaneműt ellopt. A nyíregyházi törvényszék 8 hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Az Utazóközönség figyelmébe.** Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy vonalunkon a vegyes vonattal a közlekedést a nagy hófúvás miatt további intézkedésig beszüntettük. Debrecen Város Gazdasági Vasút üzemvezetőség.

— **Naményi Gyorsíró- és Gentróiskola** elsőrendű irodai munkatörvé kiképezi, leviszogatja, állásba ajánlja. Tanulás bármikor megkezdhető. Bathvány-u. 1.

— **Leszúrással fenyegetőzték, ha nem kap 100 pengőt.** Öz. Princz Andrásné nagyhalászi lakosnál megléte Tudja Ferenc és 100 pengőt követelt tőle, leszúrással fenyegetve, ha követelést nem teljesíti. Az asszony elkövetett, mire Tudja felkapott egy hatalmas kőst az asztalról. Princzének sikerült a szomszédokba menekülni, de fenyegető ide is követte, úgyhogy szorult helyzetében aláírt egy 100 pengőről szóló kötelezést. Nyomban utána feljelentést tett Tudja ellen, akivel szemben megindították az eljárást.

Az adórendeletek ismertetése

A Debreceni Kereskedő Társulat, mint minden évben, az idén is ismeretlenné ahajlja azokat a rendeleteket, melyek a jövedelem- és kereseti adó bevallásához kapcsolatosak, valamint ismertetni óhajtunk a m. kir. minisztérium 130-1942. M. E. sz. rendeletét, mely az üzleti könyvek és a könyvelési szabályok illetékének átalányösszegben fizetése tárgyában megjelent. Ugy az adórendeletek, mint az adómérleg összeállítására, valamint az az üzleti könyvek illetékezésének ismertetésére Fodor Rezső pénzügyigazgató úr Oméltóságát kértük meg, aki a legnagyobb készséggel állott a Társulat rendelkezésére és az üzleti könyvek illetékezésére vonatkozó rendeletek ismertetésére dr. Horváth Ferenc pénzügyi íllkár urat, a jövedelem-, kereseti adó és az adómérleg ismertetésére pedig dr. Csire Ferenc kir. pénzügyi tanácsos urat kérte fel.

Az első előadás január 29-én, esütörtökön este 8 órakor tartja meg dr. Horváth Ferenc pénzügyi íllkár a Társulat dísztermében. Az adóügyekre vonatkozó ismeretlenné előadást dr. Csire Ferenc tanácsos, a m. kir. adóhivatal főnöke fogja február 5-én, esütörtökön este 8 órakor szintén a Társulat dísztermében megartani.

Felkérjük a Kereskedő Kartársakat, valamint az érdeklődőket, hogy az előadás fontos anyagára való tekintettel a külföldi időben pontosan megjelenni szíveskedjenek.

Debreceni Kereskedő Társulat

IROGÉP tökéletes javítás, újajépítés. **HURAY** okl. irogépműszerész m.

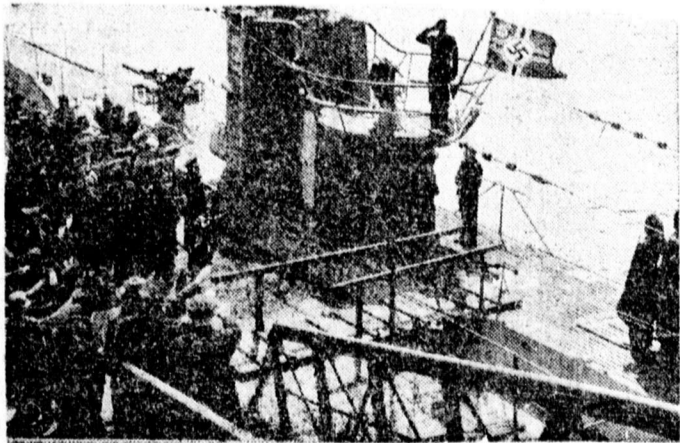
— **A római művészkepző társaság** vezetősége és tagjai meglátogatták a római Magyar Akadémiát. Az Akadémia dísztermében Mihály László előadásban ismertetette az intézet múltját és működését.

— **Simal Magda gyorsíróiskolájában** február elején új tanfolyam kezdődik. Piac-utca 73.

— **Kivonatol versenyfárgyalást hirdel-mény.** Debrecen sz. kir. város polgármestere a városi belsőfogartatás, törzsméne járványkórház, valamint a közlítésügyi hivatal lovalnak 1942. évi február 1-től 1942 december 31-ig bezárólag leendő vashantartására nyilvános versenyfárgyalást hirdel. Az ajánlatok beadásának határideje az 1942 január 31. napjának déli 12 órája. Részletes versenyfárgyalási hirdel-mény és ajánlati úrlap a város gazdasági ügyosztályánál (város háza magas földszint 14. sz. szoba) díjtalanul beszerezhető. Polgármester.

— **Felénk plótaképzésére áldozunk két fillért! Kérünk repülőbélteget.**

— **Hirdel-mény.** Az 1942. évtől kezdve további intézkedéseim a Hortobágyon csak az kaphat jutbelteket, akiknek 150 darabnál nagyobb juh- vagy birkaállománya van, vagy többen együtt 150 darabnál nagyobb juhállományukat együtt ká-vánják egy telken legeltetni. Legfeljebb két telket csak az kaphat, aki 5000 darabnál nagyobb birka vagy juhállományt hait ki a hortobágyi legelőre. A hortobágyi jutbelteket a mátai biztos a Hortobágyi Intézőbizottság kiküldöttjének meghallgatása után forja kiosztani a fenti korlátokon belül akként, hogy nagyobb juh- vagy birkaállománnyal rendelkezők nagyobb és jobb, kisebb juh- vagy birkaállománnyal rendelkezők kisebb és gyengébb minőségű telket fognak kapni, az igénybejelentésben kifejezett kívánságokat azonban a lehetőség szerint figyelembe veszi különösen azoknál, akik az elmúlt években a város polgármesterétől nyert előzetes írásbeli engedély alapján épületeket, vagy kútat létesítettek és a megállapított jogelismerési díjat pontosan fizetik. Fentírtakhoz képest felhívom mindazokat, akik az 1942. évben jutbelteket, vagy birkaállományukat kívánják legeltetni, hogy telek iránti igényüket a mátai biztoshoz a kihajtandó birka nemének, korának és számának, valamint az igényelt telkek közlelbbi megjelölése mellett február hó 15-ig írásban jelentsék be. A mátai biztos március hó 1-én fogja a telkek kijelöléséről az igénylőket értesíteni. A mátai biztos értesítését tavasszal a hajtócédula kiváltásával a számvevőszéknél fel kell mutatni. Elkésett igénylések csak akkor lesznek figyelembe vehetők, ha a kellő időben beadott igénylések kielégítése után még marad üres telkek. Polgármester.

Német tengeralattjáró vízrebocsátása

(Fotó: R. D. V.)

Gyászrovat

HA LESZ HARSÁNYI GUSZTÁV NY. KURIAI BÍRÓ TEMETÉSE

Harsányi Gusztáv ny. kuriai bíró, városi törvényhatósági bizottsági tag temetése ma délután fél 4 órakor lesz a debreceni Köztemető díszravatalozójából. A temetésen Debrecen városa is képviselteti magát.

Köszönetnyilvánítás: Mindazoknak, kik felejthetetlen drága jó Édesapánk elhunyt alkalmával mélyes gyászunkat személyes részvételükkel, kosszorú küldésével vagy egyéb módon enyhíteni igyekeztek, erőtlen nyilváníttuk legáltalánosabb köszönetünket. Hegyi-család.

Meghalt Czakó Adolf ny. műegyetemi tanár. A magyar műszaki világnak ismert gyásza van: 82 éves korában meghalt dr. Czakó Adolf ny. műegyetemi tanár. Az elhunyt 1860-ban született. Pesten és Zürichben tanult, előbb az államtudományok, majd a közlekedésiügyi minisztériumban szolgált, 1895-ben lett a József műegyetem rendkívüli, majd 1900-tól nyilvános rendes tanára. Az építész mérnöki fakultáson az építésztervezés oktatásáért, és gépészmérnököknek pedig a grafosztatikai és vaszerkezetek ismeretét adta elő. 1918-20-ban rector magnificus volt, neki köszönhető, hogy 1919-ben a Műegyetem több millió értékű műszaki felszerelést kárt nem szenvedett. Közül négyévtizedes professzori működése alatt mérnökök nemzedékét nevelte fel, ugyanakkor a szakirodalomban és különböző műszaki tanácsokban széleskörű tevékenységet fejtett ki. Alkotásai közül kiemelkedik a zágrábi Szavahid és a resica völgyzárógát építése. 1931-ben nyugalmába vonult, megkapta a Magyar Erdemrend Középkeresztjét. 1938-ban a Műegyetem tiszteletbeli műszaki doktora avatta. Kiváló tanár, külföldön is ismert magyar tudós szolgált a vele. Pénteken délután 3 órakor temetik a Műegyetem előcsarnokából a fővárosi díszsírhelyre.

Módszertanok a zár alá vett anyagok jegyzékét. A Budapesti Közlöny esztendői száma közli a miniszterium rendeletét a zár alá vett anyagok jegyzékének legutolsó kiadása óta eltelt egy év óta szerzett gyakorlati tapasztalatok és anyagszámlálási helyzetünk újabb alakulásának figyelembevételével felsorolja azokat az árucikkeket, amelyekből a rendelkezésre bocsátást megengedő hatályba lépése napjától kezdve zár alá vétetett.

Rablásért feljelentette a férjét. Várhegyi István 29 éves lakatos a kispesli vasútállomás előtt megtámadta feleségét, üldözni kezdte és kirántotta kezéből a retikült. A járőrök lefogták és rendőrnök adták át a férfit, aki ellen felesége rablás címén feljelentést tett.

Február 1-15-ig újra ad műsort Budapest II. rádióállomás. A Budapest II. rádióállomás huzamosabb idő óta nem adott műsort. Azok az okok, amelyek miatt a műsoradás szünetelt, most már elhárultak. Február 1-től, vasárnaptól kezdve Budapest II. ismét ad műsort a közönség számára.

Nem tartják meg a MEP vidéki választmányi üléseit. A vasúti korlátozások miatt a Magyar Élet Pártja nem tartja meg azokat a választmányi üléseit, amelyek a közeljövőre vidéken hirdették. A MEP képviselői ugyanis a maguk részéről teljes mértékben alkalmazkodni kívánnak a MÁV-nak ahhoz a felhívásához, hogy a mostani nehéz közlekedési viszonyok mellett mindenki csak határozottan szükség esetén utazzék.

Engedélyhez kötik a diófa szállítást. A hivatalos lap mai számában kormányrendelet jelent meg, amely a diófa szállítást engedélyhez köti. A rendelet szerint kivágott diófát bármely módon szállítani csak szállításra engedéllyel lehet. Az ingatlan tulajdonosa, birtokosa, használatvezetője, használatvevője, a saját házi, vagy gazdasági szükségletének fedezésére kivágott diófát ugyanannak a városnak, vagy községnek a területén engedély nélkül is szállíthat. Szállítási engedélyt az élő diófa kivágásának engedélyezésével egyidejűleg a kertészeti felügyelőségek az állami falvak, valamint a kert-munkásoktól vezetők, továbbá a bajnai kertészképző iskola igazgatója és a budapesti kertészeti akadémia igazgatója adhat. Az engedély hatálya alá tartozó területekről kivágott diófákra szállítási engedélyt az engedélyezelőségek adnak.

A Muzeumbarátok Körének összejövetele

A Debreceni Muzeumbarátok Körének keletkezéséről alakított mügyűjtők asztaltársasága kedden délután 6-8 óráig tartotta meg január havi összejövetelét a Déri Múzeum tanácstermében. Bár a rossz idő miatt sokan elmaradtak, mégis a Kör tagjai teljesen megtöltötték a tanácstermet. Dr. Sörgel János, a Déri Múzeum igazgatója, a Kör ügyvezetője először beszámolt a tagok létszámának örvendelés gyarapodásáról. Ez elmúlt hetekben 22 új tag lépett be az egyesületbe, köztük 4 egyetemi tanár, 2 postafőigazgató, 1 tisztifőorvos stb. A Kör iránti érdeklődés egyre nagyobb, ami a Kör által nyújtott kedvezményekkel és ajándékokkal, továbbá a havi tanulságos összejöveteleik sikerének tulajdonítható. A tagoknak adott muzeumi kiadványok, a múzeumok állandó ingyenes látogatása, a Közművelődési Könyvtár használatára értékben messze felülmúlják a 2 P évi tagdíjat.

A megjelentek nagy örömmel vették tudomásul az Alföldi Takarékpénztár által előirányzott évi 200 pengős adományt és Szestina Nagybakay Jenő előnknek 100 pengős újabb ajándékát. A Kör tavaszi közgyűlése igen jelentős munkaterületet fog előállítani.

A meghívás tárgya ezúttal a Munkácsy Mihályra vonatkozó szakirodalom bemutatása és a legújabb művészettörténeli megállapítások ismertetése volt. A tanácsterem hosszú asztala tele volt a drága, szelbél-szebb művészettörténeli könyvekkel, szakmunkákkal, melyek az előadásban szóba kerültek. Az újabb kutatások Munkácsy, mint művész és ember, egészen új színben tüntetik fel. — Mióta a Munkácsy-család levéltára és okmányai a budapesti Szépművészeti Múzeum tulajdonában vannak, sok téves és hibás megállapítást közzétettek ki a magyar művészettörténelemből. Különösen a külföld nem egyszer méltatlan és alapatlan ítélete kezd a helyes irányba terelődni és ma már általános az a nézet, hogy a nagy kortársainál is egyetemesebb tehetséggel Munkácsy, bár az európai festészet fejlődésében nem tudott beleilleszkedni a XIX. század legszuggesztívebb lélekábrázolója volt. A világhírű magyar mester ábrázolásait legújabbban Farkas Zoltán Munkácsyról szóló esszé-szerű tanulmánya foglalkozik, mely a Csánky Dénes főigazgató által szerkesztett „Magyar Művészeti Írások c. sorozat első köteteként most hagyta el a sajtót.

A tanulságos előadás után a Kör tagjai felsétáltak az Eceé homo-terembe, hol a villanyfényvel megvilágított gyönyörű műalkotás előtt a múzeumigazgató felőrány ismertetést tartott a hatalmas festmény keletkezéséről. Debrecenbe jutásáról és a képen ábrázolt bibliai alakokról. A megrázó erőt estü világlátásban fejlethetetlen élményt nyújtott a megjelenteknek.

A Muzeumbarátok Körének legközelebbi összejövetelét, melyen vendégeket is szívesen lát, február második felében fogja tartani. A Kör iránt érdeklődők prospektust és jelentkezési lapot a Déri Múzeum igazgatójától (telefon 11-98) kérhetnek.

Lányok, anyák, nagymamák

A Filizregylet közéleti tevékenységét alkalmából ezekről a kedves, minden évben visszatérő „Filiz-bálok”-ról valóban el lehet mondani, hogy azok immár a lányok mamák, nagymamák közös búfelejtő mulatságai. A 80-as években bájos, szép lánykák már a „Filiz-bálon” lejtették lovagilokkal a „francia-negyest”-t, a „mazurkát”, a szupé-csárdást, akik azután már mamák, később már leánykák vittek ugyanoda s míg leánykájuk boldogan járta a bostont a régi táncosok fialval, addig ők is maguk elé varázsolták saját emlékeiket a régi „Filiz-bálok”-ról. És idővel bostonzó leánykák is mamákká lettek, ők pedig nagymamává és most már az unokák mulatságában gyönyörködnek a mamák és nagymamák a régi „Filiz-bálok” táncosai. Egész története van már a Filizregylet hagyományos, farsangi estélyeinek, melyet csak úgy lehetne megírni történettudósoknak, ha Ámor kiadná részükre a maga híkos levéltárát és naplóját a régi Filizbálokról.

felvonulnak a mamák és nagymamák is a régi, ma is déceg táncosokkal, hogy kedves, magyaros együttlétben felüdüljen a lelkük a további kemény helytámasra és munkára. A mostani estélyen érdekes újítás is lesz. Városunkban komoly mozgalom indult meg illetékes helyről hogy minden társadalmi összejövetelt a meghívón megszabott időpontban pontosan kezdjen meg a rendezőség. Ez a mozgalom hasznára válik a társadalmi összejöveteleknek, mert a „királyok udvariasságát”, a pontosságát megtartó vendégek hangulatát nem romlja el a későn jövőkre való várakozás, viszont a későn jövők elvesztik az összejövetel lejjavát. Az Enyingyi Török Bálintné Filizregylet is csatlakozik ehhez a mozgalomhoz és február 7-iki estélyét a meghívón jelzett időpontban, este 8 órakor pontosan megkezdli a fővédnőki és védnői kar jelenlétében. Ezt a kezdeményezést társadalmunk tekintélyes, komoly része szívből üdvözli és helyesli, mert a pontosságban a küzdő magyarság fegyverzettsége, rendezetellete és komoly élni akarása nyilvánul meg, ugyanakkor nemzetnevelő hatást gyakorolva a társadalomra kifejező is.

Dr. Csilléry András egyetemi orvosprofesszor a keresztény magyar orvosok nemzeti mozgalmanak nagy eredményeiről

A MONE nagyszabású taggyűlése Hajdúbüszörményben Dr. Kettesy Aladár a szemüveg történetéről

A Magyar Orvosok Nemzeti Egyesülete nagyszabású taggyűlést tartott a városi házban dísztermében, amelyet az orvosok és a közönség színe-jáva teljesen megtöltött.

A gyűlésen Debrecenből megjelentek dr. Csilléry András és Kettesy Aladár egyetemi professzorok, dr. Pauchly Géza ügyvezető igazgató főorvos, dr. Gaertner István tisztifőorvos, dr. Miklós Andor magántanár, dr. János Gyula, dr. Jeney Sándor, dr. Lengyel Zoltán, dr. Pongor Ferenc, dr. Lovag Schmidt Félix főorvosok, dr. Hollóssy Andor városi orvos, dr. Csicsák György, dr. Herpaly Zsombor, dr. Tatár József tanársegédek. Búszörményből minden orvos és rajtuk kívül a város előkelő társadalmának minden számottevő tagja megjelent.

Dr. Kővér Sándor búszörményi m. k. tisztifőorvos a város közönsége nevében meleg szeretettel köszöntötte a vendégeket. Majd vázolta a MONE célkitűzését és jelentőségét. Hangsúlyozta, hogy a MONE a magyar fajtság megmentéséért és fenntartásáért tűzte ki feladatát, a népnevelés és népegészségügyi szolgálatába állítván orvosait. Ezután ív folytatást szavalt:

Hajdúbüszörmény város közönsége nevében tisztelettel és szeretettel üdvözlöm Csilléry öxellenciáját és Kettesy prof-

fessor urat, mint előadót, valamint Pauchly Géza főorvos urat, a MONE debreceni fiókszövetségének ügyvezető igazgatóját és a kísérőtkben megjelent MONE-tagokat és felkérem Csilléry öxellenciáját, hogy előadását megtartani szíveskedjék.

DR. CSILLÉRY ANDRÁS EGY. TANÁR A MONE MÜKÖDÉSÉRŐL

Zajos ováció fogadja dr. Csilléry András egyetemi professzort, aki többek között arról beszélt, hogyan alakult ki a MONE keretében a keresztény, magyar orvosok nemzeti mozgalma, melynek célja az erkölcsi, fajvédelmi és gazdasági fömörülés volt. Következésképpen a liberális mus túlnyomulása és a zsidóság szertelen túrfoglalásának és elhatárolódásának, főként pedig az 1918-as forradalom, majd kommunizmusban való gyászos és prepotens szereplésének. A nemzeti, vallási, erkölcsi és jellemképző erőt a nemlétnek fokozni akarják, a család, az anya és gyermekvédelmet kiterjesztették és erőstették. A kufár szellemet, mely a zsidók túrfoglalásával az orvosi rendben az orvosi működést fizeti színvonalra (parádított súlyvesztést) keltették.

A búszörményi kartársakat erősíteni akarják, ezért jöttek munkájukban segí-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

toni és őket a nemzeti elők szolgálatába állítani.

Beszélt a prevenció nagy tervéről és munkájáról.

— Mi orvosok magunk ellen dolgozunk, mert az az elvünk, hogy nem akarunk beteg embert látni, csak egészségeset. Egészséges nemzetet akarunk, amely a mai idők minden viszontagságával szembe tud nézni. Egészséges tiszta magyar fajtát akarunk, amely a maga energiájával, virtusával, földszereletével, munkabíráásával betölti hivatását ezen a földön. Testi-lelki gondozója akarunk lenni a magyar népnek.

— Az állami szociális munkát a megelőzés szolgálatába kell állítani. Védni kell az anyát, hogy csak egészséges gyermekeket hozzon világra. Nem az orvosi gyógyítás védi meg az embereket a tbc. ellen, hanem az egészséges környezet, a portalanítás, az egészséges lakás, a kertés ház. Új életmódot kell bevezetnie a sport, a levegőtisztosítvány révén. Katonamemzet voltunk, azok akarunk maradni a jövőben is, mert csak az erőnek van tekintélye, csak annak jogát ismerik el az élethez. Nem feledkezünk meg a lélekről sem, biztató hitet viszünk a falu népe felé. Minden magyart, aki a világra jött, meg akarunk tartani. A csecsemő és gyermekhalandóságnak meg kell szünnie. Ezt szolgálja a zöldkeresztes mozgalom. Csak egészséges szülők hozhatnak létre gyermekeket, ezt szolgálja a házasságvédő törvény. Jóléthez és megélhetéshez kell világrahozni az emberesirát, ezért van szükség a családi pótlékra, a kiházasítási kölcsönre. Erős gazdasági egyedekre van szükség, akik a maguk lábán járjanak, ne a zsidó vezesse őket, ezért kell az önállósítási alap. A zsidók pénze Judás pénz, mert lelket és kőri cserébe. Új irányú ruházódás, életmozgás kell, ezt szolgálják a főző tanfolyamok, a népművelés.

Az előadást sokszor szaktította meg a tetszés zajos nyilvánítása.

DR. KETTESY ALADÁR EGY. PROFESSZOR ELŐADÁSA

Nagyon érdekes előadást tartott dr. Kettesy Aladár szemüvegprofesszor a szemüveg történetéről. Sok olyan adatot mondott el, amely csak kevesek előtt ismeretes. A szemüveg feltalálójáról semmi biztosan nem tudunk. Ismerünk egy híres kínai szemüveget, mely egy német tudós birtokában van. A rajta lévő 3000 éves kínai írást meg kellett fejteni. Ez azt mondja, hogy az üveg Európából származott. Már a régi görögök is tudták, hogy a vízzel telt gömb nagyt, de évezredek teltek el, míg valaki a földi és földöntúli hatalom erőitől nem félt, meg merete csinálni a nagyt.

Az első szemüvegetek 1279 körül Muranóban gyártották majd Jónában folytatták. Sokáig drága kincs volt, a közönségben 1000 forint körül mozgott az ára, rendszerint csak fejedelmek és főpapok vehették meg. Az első nagyipari nemzeti elterjedni, félelem és gony vette körül. Csak 1800 után hódította meg a világot a technika fejlődésével.

Kettesy professzor ezután gyors tempóban érintette a szemüveg fejlődését egészen a legmodernebb formáig: Müller műszerekészítő találmányáig. A szemüveget vékony kagyló alakban készítette el és ezt közvetlenül a szemgolyóra illesztte. Ma már tökéletesítették ezt a találmányt. Ez a látóképességet olyanná teszi, mintha távcsőben nézve az ember. Most még drága, de olcsó tömeggyártásra várható. Rőviben ez is olyan közkinccsé válik, mint a rendes szemüveg ma.

Kővér Sándor köszönő szavával ért véget a taggyűlés.

Esti gyorsírás-, gépirás-, SIMAI MAGDA gyorsíróiskolájában P I A C U T C A 73. SZÁM

SZÍNHÁZ

MINDEN ELŐKÉSZÜLET MEGTÖR-
TENT A FEBRUÁR 2-IKI JUBILEUMI
DISZELŐDÁSRA

Mint ismeretes, Belezai Unger István színházgáztól Debrecen város társadalmá, az újságírók testülete és a Csokonai Színház társulata meleg ünneplésben részesei február 2-án színházi jubileumának 20-ik évfordulóján. Este a Csokonai Színházban Lehar világhírű operettjét, a „Vig özvegyet” újítják fel diszjelölés keretében. A címszerepét H. Naményi Lili, a gyönyörű hangú primadonna alakítja, a másik vendégművész dr. Sikolya István lesz. Danilót maga a jubileumi színházgáztól, B. Unger István játssza. A rendezőség már mindent előkészített a diszjelölésre. A díszes meghívókat sétélküldték s bár az abnormis idő minden vonalon érzéketlen hatását, valószínű, hogy a meghívót az összes címzettek megkapják.

Ertesülésünk szerint a február 2-iki diszjelölés iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg. A földszinti és az első emeleti páholyokat már a hét elején túljegyezték. A földszinten is alig van már hely. Aki tehát nem akar elmaradni a jubileumról, az siessen megváltani a jegyét.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Csütörtökön este: **Csak egy asszony van a világon.** Premier-béret.

Pénteken este: **Zimberl-zombori szép asszony.** Fülléres helyárak.

Szombaton délután: **Gyergyói hál.** Fülléres helyárak.

Szombaton este: **Csak egy asszony van a világon.** A- és szabadbérlet.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

Ma este premier-béretben a legmulatósabb operett, **Csak egy asszony van a világon**, kerül előadásra.

Pénteken este fülléres helyárakkal: **Zimberl-zombori szép asszony.**

Szombaton délután fülléres helyárakkal, U. Kovács Teres felléptével **Gyergyói hál**, szombaton este **Csak egy asszony van a világon**.

— Ma közlik az újabb Nemzetvédelmi Keresztetek névsorát. A hivatalos lap január 29-i száma közli a Nemzetvédelmi Feresztel kitüntetettek igen hosszú névsorát.

— Halálos gázolás a Keleti pályaudvaron. Budapesten a Keleti pályaudvar fűtőházánál halálos gázolás történt. Egy tolatómozdony elmozdította Kántor Andor 46 éves mozdonyfűtőt. Mire orvos érkezett hozzá, már meghalt.

— **Halál az utcán.** Dankó Géza 60 éves budapesti tisztviselő Vadász utca és a Ráthory-utca sarkán legnap délután hirtelen összeesett. Kihívták hozzá a mentőket, de mire orvos kezébe került, meghalt. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— 30 ungvári zsidó rádióját elkobozták. Az ungvári rendőrség 30 ungvári zsidó lakos rádióját elkobozta, mert alapos gyanú merült fel arra, hogy az illetők rádiójukat idegen propaganda hírek hallgatására és terjesztésére használták.

MINDENKI KINCSE!

A LEGSZEBB AJÁNDEK!

Hazai gyógynövényeink ismertetése, gyűjtésük módja és felhasználásuk a mindennapi életben az egészség szolgálatában.

Varró Aladár Béla — gyógyszerész műve. Lexikon alakú 450 oldalon, 17 táblán, 70 színes képpel, 106 egy színű képpel és 6 egy színű táblával.

Képv.: 15 pengő.

Kapható: a DEBRECENI ÚJSÁG könyvosztályán, Terenc József-út 56. sz.

Közérdekű levél

NEHÁNY SZÓ AZ ÖNMÉRSEKLESRŐL

Kaptuk az alábbi közérdekű levelet: „Igen tisztelt Szerkesztőség! Olvasva lapjuk nagyraecskült vezércikkét, amelyben a hazafias önmérsékletéről van szó, engedjék meg, hogy ezen cikkhez hozzájáruljak. Megemlíti a cikk, hogy a becsületesség szándék és a hazafias önmérséklet biztosítja a közéletet nyugodt menetét! Hát ez igaz! Sajnos, azonban ez nagyon sokaknál nincsen meg, mert naponta hallom a vendégeimtől, pláne hölgyektől a következő párbeszédet:

— Tudod drágám! Holnap este nálunk vacsorát adunk. Körülbelül negyvenen lesznek — mondja az egyik.

A másik: — Holnap névnap lesz nálam és huszonötven leszünk. — És rögtön le is adja a menüt részletezve. Ez a menü semmi szín alatt nem állítható össze a reánk kiszabott fejadagokból!

Tehát igen tisztelt Szerkesztőség, hol van itt az úgynevezett „hazafias önmérséklet”?

Szerintem ezeket a vacsora-adásokat, névnapokat meg kellene szüntetni legalább a háború végéig. Ha másképp nem lehet, hát törvényes rendelkezésekkel és szigorú büntetéssel.

Maradtam, hazafias tisztelettel:

Egy magyar iparos.

MOZI

VADNYUGATI VADMÁCSKA. (Arizona vadmacska.) A Hungaria filmszínház mutatta be szerdán ezt a szédületes tempójú amerikai filmet, mely a vadnyugati „termés” legjavából való. A tennő nem annyira a néző szemét is fásasztó, vég nélküli vágatásokban jelentkezik (bár ez sem marad el), hanem a remek ötletek és friss fordulatok gyors egymásutánjában. Meseje az amerikai poléarháborút követő zavaros, átmeneti időben játszódik, amikor még a törvény — legalább is a nyugati államokban — inkább nevelésére, mint védelmére szolgál a lakosoknak, hiszen ekkor nem számított ritkaságnak, hogy a sheriff a legnagyobb banditák és a „nyugalomba vonuló” bálványozott cowboyból válik a „helyre” sheriff. Am ebben a filmben nem ők a főbűnösök, hanem a kis vadóc, fiús lány, aki vadmacska-kajánossággal visz véghez káprázatos dolokat, irányítja az eseményeket. Jane Withers alakítja remekül, a néző ellenállhatatlanul derül minden mozdulatán. A rendezés nagyvonalú, mozgalmas. — A kísérőműsorban „Táncos diákok” címen rövid amerikai bohózat szerepel.

SPORT

Elmarad a február 1-re tervezett DVSC—Nagybánya mérkőzés. A DVSC vezetősége kedden több munkással el akarta takarítani a pályán felgyűlt hó-tömeget, de a nagy orkánban a munka nem ment sehogy sem, mert a szél két-szerannyi havat kotort vissza, mint amennyit eltakarítottak. A vezetőség ezután a Nagybánya vezetőségével úgy állapodott meg, hogy a DVSC—Nagybánya barátságos mérkőzés elcsúszott február 22-re halasztották el. Első edzőmérkőzését így a DVSC 8-án a Szolnoki MÁV ellen játssza Debrecenben. Február 15-én szintén Debrecenben a Kolozsvári AC ellen játsszik Magyar Kupa mérkőzést.

Megérkeztek az ökölvívők Boroszlóból. A Boroszlóban megrendezett Európa ökölvívő bajnokságon résztvevő magyar versenyzők tegnap megérkeztek Budapestre. Frigyes, Miriszlai és Szalay még érzik a heves küzdelem nyomait. A többi versenyzők jól érzik magukat.

Vinceze nem jön Debrecenbe. Újpest nagy izgalmat okozott az a hír, hogy Vinceze Jenő Debrecenben szándékozik letelepedni. Vinceze Jenő ezzel kapcsolatosan kijelentette, hogy a DVSC-hez nem hívták sem edzőnek, sem tanácsadónak és nem is hajlandó elhagyni Újpestet. Arra a kérdésre, hogyha nem lenne az UTE szaktanácsadója, elmenne-e Újpest-ről, nem nyilatkozott.

Ökölvívő esanathajnokság. Vasárnap kezdik meg a küzdelmeket az ökölvívő csapatbajnokságokért. Az érdekelte egyesültek s így a BVSC, BTK, FTC, BSZKART, WMTK és a Magyar Posztó nagyban készül a versenyre.

Vinceze Jenő a szövetségi kapitány jelölték között. Még mindig nem döntöttek el, hogy ki legyen az MLSZ kapitánya. A jelöltek között szerepel Vinceze Jenő, az Újpest szaktanácsadója.

A bulgárok áprilisban jönnek Buda-

pestre. A bulgár labdarúgó szövetség értesítette az MLSZ-t, hogy válogatott labdarúgó csapatát áprilisban elküldi Budapestre, de szeretné ha a visszavágó mérkőzést májusban már le lehetne játszani Szófiában.

A DTE ökölvívő szakosztálya edzéscél minden kedd, csütörtök és pénteken este Czuna Ferenc testnevelő tanár vezetésével 7 órától tartja a tornacsarnok kis edzőtermében. Felkérjük a szakosztály valamennyi tagját, hogy az edzéseket pontosan látogassa. F. t.

Nyilttér

Nem vagyok azonos azzal a Balogh-nal, akit tojásdrágításért elítélték.

BALOGH ISTVÁNNE
Vendég-u. 72.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Uj magánnyomozó iroda. A vidéki m. kir. rendőrfőkapitányság által engedélyezett hivatalos magánnyomozó irodám: Debrecen, Virág-utca 21. szám alatt megnyitottam Vállalok minden bizalmas nyomozást és megfigyelést, melyeket lelkiismeretesen és teljes diszkrécióval végzek. — Telefon: 23-78. Jánosy Mihály magánnyomozó. 1841

Házitartási
alkalmazott

Szorgalmas, ügyes, valószínű tudó szobalány keresetek Budapestre február 1-ére. Remuálkozás délután 3-4 óra között a vármegyeházán Szabó Ferencné címén. 1175

Főzéshez értő, gyermek-szerető mindenest felfogadok február 1-re. Szabó Ferencné címén. 1225

Allást kereső nők

Házvezetőknök a beteg-ápoláshoz is ért, vidékre ajánlkozok. Csillag-u. 64. 1221

Betőtendő állás
nőknek

Perfekt gép- és gyorsíró-nőt, kereskedelmi értelmiséggel vagy tanfolyammal keresek. Cím: Gazdasági Akadémia Számítási Központ, Debrecen-Pallag. 1223

Betőtendő állás
férjfiaknak

Lapkihorátok felve-
szünk. Jelentkezés e lap
kiadóhivatalában egész
nap. Pinc-u. 56. 1179

Külföldi felvezetek Kiss
Szent Anna 51. 1236

Bútorozott szoba

Kiadó nagy utcai bútor-
ozott szoba február hó
1-re, Kossuth-u. 22. I. e.
1231

Csinosan bútorozott ut-
cai szoba két szolid tiszt-
viselőnek, vagy tisztvis-
előnek kiadó. Hajó-u. 4
jobbra. 1234

Ajánlat

Szappanak való zsrít
szappanra becsérél Pál
János szappanos mester,
Kölcsey-u. 8. 1053

Közgazdaság

BUDAPESTI TERMÉNYTÖZS.

A gabonátözsde magpiacának forgalma néhány száz mázsa löheremag és 50 mázsa bab volt.

Kötések: Löheremag 150 mázsa alj 21.50 budapesti paritás, 160 mázsa fehérbács 305, 160 mázsa 90 százalékos 230, 25 mázsa 90 százalékos 230, budapesti paritás, 75 mázsa fehérbács 305, 200 mázsa alj 26, budapesti paritás. Ballacimlag 15 mázsa minta szerint 78, budapesti paritás, Bab 50 mázsa fürj 60.80 ab feladóállomás.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Kiadja:
Aiföldi Sajtóvállalat Rt.
Felelős kiadó:
Balogh István

Feliratok üzletekbe, hivatalokba kaphatók a kiadóhivatalban, Piac-utca 56. megyeháza mellett (Tilos a dohányzás, Hittet nincs, Bejárati, Kime-nel, Idegeneknek tilos a bemenet, Magyar üzlet és még sok más szöveg-gel.) 407

Gobelinképek, párnák panutokkal, fehérneműk, monogramok himzése Pethő kézi-munka szakközletében — Szent Anna-u. 10. szám. Zászlókészítés. 1933

Övövel, Eladó ház. Bútorozott szoba, Kiadó a kás 1, 2, 3, 4 szobás. Iroda. Pénztár stb. felrajz táblák darabonként 20 fillérért kaphatók kiadó hivatalunkban, Piac-utca 56 sz. Ny

Debreceni művészlele-
zőlapok sorozatunkon-
viszont eladók, trafikok
üzletek részére ismét
kaphatók a Debreceni
Újság—Hajdúföld ki-
adóhivatalában 408

Lakás- és szoba-
kereset

Nyugdíjas özvegy, állás-
ban levő leányával egy
szoba konyhás lakást ke-
res nagyon csendes kör-
nyezetben. Cím: Kossuth
utca 42. emelet, Szamos.
1227

Kereslet

Dupla ágyterítőt ikerab-
lakra való függőnyt meg-
vételre keresek. Értesít-
ést levelezőlapon háztu-
lajdon s. Maróthy Gy-u.
21. címre. 1230

Jövedelmező házat ven-
nők belvárosban, kész-
pénzért, legalább két-há-
rom nagyobb lakással.
Dr. Hegyi, Hajó-u. 4.
1233

Rádió

Rádiót minden typutst ve-
gyen előnyös részletre is
Szabó Lajos műszerész-
től, Csapó-utca 84. Javít-
ások garanciával olesón
Telefon: 32-54. 573

Hangszer

Zongorát vagy pianót
megvételre keresek. —
Zongora eladás, javítás,
hangolás: Tanczer, Bat-
thyány-u. 1. 1052

Használt ruha

Szmoking, frakk alig
használt eladó, megte-
kinthető 3-5-ig Kölcsey-
utca 12. 1232

Bútor

Sajátkészítésű kombi-
nált szekrények, ebéd-
hálók, előszoba, konyha-
berendezések, amerikai
és rendes fróasztalok,
matracok, hencserek —
magyaros bútorokat és
számos más bútortermé-
ket megrendelésre is el-
fogad asztalos és kárpi-
tos kisiparosok bútorle-
rakata: Vár-u. 1. szám.
Zenedeópiilet. 1055

Minek a fényes kirakat,
amikor olesóbban vásá-
rolhat mindenféle lak-
berendezési tárgyat nd-
vari bútorüzletben.
Piac-utca 71. 1966

Modern háló, konyha be-
rendezés, divány, szalon,
kombinált szoba, frósz-
tal eladó, Kossuth-u. 51.
1222

Gyönyörű antikstól, berak-
kásos díofaebédő eladó:
Nviry asztalosnál, Piac-u.
7. sz. az udvarban. 669

Hálószobák, ebéd-
hálók, kombinált szobák, kony-
haberendezések Salamon
bútorüzletében. Jó mi-
nőség, előnyös árak. —
Hunyadi-u 2 alatt. 1218

Fladó 'öld

Eladó 15 hold tanyás 30
hold pusztaföld Elen-
kisebb, parcellákban is.
Bethlen-u. 55. 1228

Eladó házhe'y

Olesó házhelyek a Por-
roszlay-úton. Erdek-
dők forduljanak a Deb-
receni Működgyárhoz. —
Füred-utca 2. sz. 1210

Eladó ház

Homokkerti, Ovoda utca
13. számú ház két szoba,
konyha, előszoba, mel-
lékhelyiségekkel, 700
kvadrát jölleremő szőlő-
vel, felszereléssel, 831
négyzetfölddel eladó.
Értekezni ugyanott. 1225
Piac-u. 71. 1966

Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és Lap-
kiadóvállalat Rt. műinté-
zetének körforgógépén
Igazgató:
Somogyi Gábor.